

KELTÜJSÁG

Felelős igazgató: Dr. SOMODI ANDRÁS

Kiadótulajdonos: LAPKIADÓ R.-T.

Felelős szerkesztő: SZASZ ENDRE

Előfizetési árak belföldön: Egy évre 800, fél évre 400, negyed évre 200, egy óra 70 lej. Magyarországon egy évre 50, fél évre 25, ¼ évre 12.50, egy óra 4.50 pengő.

XXI. ÉVFOLYAM. — 119. SZÁM.

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda: Cluj, Baron L. Pop ucca 5. sz. Telef: 15-08. Levélcím: Cluj, postafiók 101. sz. — Taxa postalá plátitá in numer: No. 24.256/1927

ELHANGZOTT A CODREANU-PÖR VÁDBESZÉDE

Arulás és lázítás vádját emelte Ionescu főügyész Codreanu ellen és súlyos kényszermunka kiszabását kérte a vasgárda volt vezérére — Codreanu könyvéből vett idézeteket olvasott fel annak bizonyítására, hogy a vádlott gyilkosságok elkövetésére buzdította az ifúságot

Ötől huszonöt évig terjedő kényszermunka vár Codreanura

(BUCURESTI, május 26.) A Codreanu-per a tárgyalás mai, negyedik napján döntő szakaszához érkezett. Elhangzott Ionescu főügyész vádbeszéde, amely végighaladt Codreanu egész pályáján, a vasgárda alapításának és misztikus működésének minden részletén s nemcsak jogi, hanem pszichológiai érvekkel is igyekezett alátámasztani a vád álláspontját. Ionescu főügyész abból indult ki, hogy Codreanu tehetségtelen, tehát jogtalanul vállalt vezéri szerepet, másrészt apai részről lengyel, anyai részről német származása alkalmatlanná teszi arra, hogy egy magát nemzeti mozgalomnak állító szervezetet irányítson. A főügyész bebizonyítottak veszi a vád minden állítását s azokat a házkutatásoknál lefoglalt iratokkal és okmányokkal látja bebizonyítottaknak. A hivatalos okmányok megszerzése és rejtegetése a főügyész szerint arulás, a fél-katonai alakulatok szervezése, katonai gyakorlatok elrendelése, a céllovási gyakorlatok, a lázadás kritériumait merítik ki. A kétségkívül meggyőző és lendületes vádirat végül a 191. szakasz idézésével ötől huszonöt évig terjedő kényszermunka kiszabását kérte Codreanura.

A vádbeszéd

(București, május 26.) A Codreanu-per tárgyalását a negyedik napon délelőtt tizenegy órakor nyitotta meg az elnök. A vádlott védőügyvédei és Codreanu több előterjesztését elutasította a bíróság.

Ezután Ionescu főügyész beszélt. Hangzotta, hogy tulajdonképpen csak most tér át a bíróság a tulajdonképpeni tárgyalásra, mert hiszen eddig a vádlott tanúi igyekeztek minden módon igazolni a vádlott magatartását. A vádlott hivatkozott arra, hogy a hatóságok elnézőek voltak eddig irányában. Ezt nem lehetett tovább engedni s így meg kellett kezdeni a megtorlást. A vádlott és hívei nagyon sokszor rágalmazták és szidalmazták Averescu marsallt, Miron Cristea pátriárka-miniszterelnököt, Iorga professzort és az ország más vezetőit. A vádlott milyen minőségben merészkedett erre, vagy milyen érdemei vannak, amelyek feljogosítanák az állam vezetőinek megrágalmazására?

A mentővallomások problematikus értéke

A legteljesebb szabadságot adtuk meg a vádlottnak, hogy előadja álláspontját és védekezését. A multban nagyon sokat beszélt az üldözésről. Sokat beszéltek itt Codreanu könyvéről s maga a vádlott is többször emlegette felfogása és értelme igazolására. A könyv egyik fejezete leírja a Codreanu és társai által 1923-ban egyes miniszterek ellen szőtt összeesküvést. Leírja az akkori vizsgálat körülmé-

nyeit, beszél megtalált fegyverekről és személyekről, akiket meg kellett volna gyilkolni. Codreanu már a könyvében felteszi ezeket a habozó kérdéseket: mit csináljak, valljak, vagy ne valljak? Mi lenne jobb a magam érdekében? Ime, maga a vádlott is ilyen szempontból szemléli saját állításait. Párthívei jó bizonyítványt akartak kiállítani vezérükről. Mit mondhattak ezek az emberek? Természetes, hogy a legtöbb határozott beállítottsággal jött ide. És amit mondtak, egyszerű, szubjektív vélemények, személyes és elfogult megítélések. Milyen pört tárgyalunk most valami véletlen eseményről van szó, valami szokásos vétkekről? Nem. Olyan vétkes cselekménysorozat van napirenden, amit egy ember kezdeményezett, kényszerített elő és fejlesztett tovább hosszú években át.

Bűnös cselekvéssorozat

A vádban szereplő cselekedetek nem elszigetelt dolgok és nem is lehet itt külön-külön mérlegelni, csak úgy, ha beleillesztjük valamennyit az egész cselekvéssorozat keretébe. És mi volt ez a cselekvéssorozat? Az ország nyugalmának megzavarása, az ifjuság megrontása, a lelkek megfertőzése és az ország törvényes intézkedéseinek aláaknázása. A bíróság miért nem lépett föl idején? Maga a vádlott is a maga javára hozta fel a hatóságok kiméltét. Igaz, hogy gyengeség volt. Igaz, hogy türelem volt de ez nem csökkent a vétkeket s nem

igazolja a bűnt, és nem vezethet állandó bűntetlenséghez. Eppen a mult tapasztalatai, a súlyos következmények köteleznek minket ma a szigorú megtorlásra, mert ime, hova jutottunk? Az ország minden élő erejét befekettítő akció indult meg. Mindenkit megrágalmaztak, akik csak hozzájárultak az ország fejlődéséhez. Nem kimélték senkit. Mire való volt a népnek a vezetői elleni fellázítása? Nem látták, hogy ezzel a nemzetet erkölcsileg törlik szét? Milyen célra és kinek használt ez a bűnös magatartás? Bizonyára nem az országnak, hanem csak az ország ellenségeinek.

Az apa Zelinszky, az anya Brauer

S ki ez az ember, aki azt igényli, hogy ő képviseli a román nemzeti érzelmet? Honnan származik és milyen személyes értéke van? Meg kell ismernünk az embert. Corneliu 1899-ben született, mint Ion Zelinszky és Eliza Brauer gyermeke. Nem akarok beszélni a Condae és Antec családokról. Nem akarom analízálni a faj tisztaságát, vagy tényleges etnikai származásukat. De meg akarok állapítani két tény. A vádlott születésekor apját Zelinszkynek hívták, tehát a Corneliu neve is Corneliu Zelinszky. Corneliu születésekor apja nem volt román állampolgár. Csak 1903-ban kérte és kapta meg a román állampolgárságot. Következésképpen Corneliu Codreanu Zelinszky külföldi állampolgár fia volt. Az a miszticizmus, az a sötétben bujkálás, amelynek tanúságát adta, azok a kegyetlen tettek, amelyeket személyesen követett el és amelyeket sugalmazott, ellenségeinek, asszonyoknak és gyerekeknek halállal való fenyegetése, mindezek nem román megnyilvánulások. A román nyílt természet. Vidám természetű szereti az életet. A román jó. Az ő tettei egy idegen ember megnyilvánulásai. Nyilvánvaló, hogy Zelinszky és Eliza Brauer fia olyan erkölcsöket és cselekedeteket vezetett be Romániában, amelyek idegenek a román nép lelkétől.

Egy ember, aki komoly munkába sohasem kezdett

Milyen felkészültsége van a fiatal Codreanunak? Senki sem állította soha, hogy valami különös képességeknek adta volna jelét az iskolában. Mit csinált tanulmányainak befejezése után? Milyen foglalkozásba kezdett. Semmibe, egyáltalán semmibe. Azokra a kérdésekre, amiket feltettem, valami kőszá emlékekről beszélt, bizonyos ügyvédeskedési kísérletekről, nem tudom, melyik járásbírósnál. És ilyen ember igényelte azt, hogy a maga lehetetlenségével szétzuza az erőteljes szellemi munka embereinek nemzedékét. Neveléséges, ha nem volna szomorú. Codreanu soha sem volt szónoki tehetség. Ő maga nem is igen jelent meg a gyűléseken és nem beszélt a néphez ösztönös tartózkodásból, kisebbségi tudatában mindig óvakodott attól, hogy ilyen nyilvános próbát tegyen. Hallgatott, elrejtőzött, a rejtélyességet választotta és kényelmes legendát kovácsolt. Codreanu szellemi megnyilatkozásai nagyon kisszámúak: néhány körlevél, néhány levél, kiadott egy könyvet is, de szeretném látni a kéziratát. Az iratok között néhány általa írt gondolatot találtam. Ugy látom, hogy Codreanu filozófus is volt szabad óráiban. Ime ezeknek a mély meditációknak öt jelmondatban leszárt eredménye:

1. Töröljétek meg jól a lábatokat.
2. Csöndesen nyisd és zárd az ajtót.
3. A termekben és a szobákban a megfelelő hangon beszélj.
4. Ne tedd a kezéd a falra.

Nemcsak a C.F.R. engedélyez a
LUNA BUCUREȘTI
látogatónak 50 és 75%-os
kedvezményt

GALERIES LAFAYETTE

minden árral versenyez, bármely
választékon töltesz és felülmul minden
minőseget.

5. Bárhol látsz egy papírt, vedd fel. Ezt
hogy „ridico“, egy szóba irta. (Helyes kiírása:
„ridic-o“, azaz magyarul: emeld fel!)

Gyilkossági terv után — gyilkosság

De, ha Codreanu nem tudott imponálni
műveltségével, tehetségével, munkájával, ta-
lán más, érdemes tetteket követett-e el? Kinyi-
tom Codreanunak a légiónáriusokhoz irt ön-
életrajzát. Megállok egy pillanatig egy feje-
zetnél: „Egy bosszúállási kísérlet, amely szol-
gálon például a jövő századoknak.“

Milyen kegyetlenség, milyen szadizmus!
Ez mi volt ez a bosszúállás? Összeesküvés né-
hány miniszter élete ellen. Vitáztak arról,
hogy a bosszúállás a zsidókat érje-e, de végül
is bizonyos elméletek alapján előnyben része-
sítették a román minisztereket. Titkos gyüle-
sek összeesküvés, revolverek, végülis elfogják
őket és vallanak. Codreanu bevallja, hogy
meg akarta ölni a minisztereket és arra a kér-
désre, hogy bántja-e, azt feleli, hogy nem. Ime
hogyan kezdte karrierjét ez az ember.

A Duca-gyilkosság

Most jön harmadik cselekedete 1934-ből.
Codreanu másokkal együtt a vádlottak padján
jelenik meg Duca miniszterelnök meggyilkolása
miatt. Igaz, hogy felmentették a gyilkossági per-
ben s most nem vizsgálom ezt a pört, de fel kell
említenem néhány jellemző tény: a gyilkosok a
vasgárda tagjai. Ez vitathatatlan. Egy olyan
szervezet tagjai, amelyben szabály az, hogy senki
sem csinál semmit a vezér parancsa és akarata
nélkül. A gyilkosok továbbra is tagjai maradnak
a szervezetnek, sőt dicsőítik őket. Megcsinálták a
Nicatorok himnuszát, különleges kitüntetések-
ben részesítették őket. Ki akar még teljesebb mel-
lőjükállást? A vétek elkövetésének előestéjén
Codreanu levelet irt társának, Stelescunak és eb-
ben kegyetlen szavakkal sirdombokról beszélt.
Nem tudom, kiknek a sirdombjáról. Az 1923. évi
összeesküvés, Vernicescu lelővése, Manciu meg-
gyilkolása után következik Duca sirdombja és
így jobban érthető ez a levél is. S végül itt van
Stelescu végrendelete. Stelescut páratlan kegyet-
lenséggel gyilkolták meg a kórházi szobában a be-
tegyágyon. Tíz légiónárius negyven lövést adott le
reá s végül fejszével vágták szét a szerencsétlent.
Vernicescu feljelentette a légiónáriusokat és meg-
gyilkolták. Stelescu szintén ezt tette és meggyil-
kolták. Tul nagy a hasonlóság, hogy ne lássunk
benné rendszert. Stelescu gyilkosait is dicsőítet-
ték, nekik is himnuszokat énekeltek és kitüntetése-
ket adtak.

„Ezt hívják nemzeti mozgalomnak?“

— Ilyen előzmények után lehet-e még kétség
az utóbbi időkben történt események felől? Ime,
ezek a levelek, kiáltványok, légiónárius körleve-
lek, mindegyikben halálos fenyegetések vannak.
Büntetések, amiktől meg fognak reszketni az el-
jövendő nemzedékek. Ime, a bűn iskolája. Kion-
tott vér, gyűlöletes tettek. Tettei egy embernek,
aki Zelinszky és Elisa Brauer fia. És ezt hívják
nemzeti mozgalomnak? Erkölcsei újjászületésnek?
Ez akart lenni a haza megmentője? A szegénytől
el kell takarnunk arcunkat. A leggyűlöletesebb
látvány, amit valaha ennek az országnak törté-
nelme ismert, a legborzalmasabb süllyedés, amire

A vádak összegezése

Vádolom Codreanút először is a társadalmi rend-
elem szervezkedésével. Ez abban állott, hogy kapcsola-
tba lépett külföldi szervezetekkel abból a célból,
hogy utasításokat és segítséget kapjon és szociális for-
radalmat idézzon fel Romániában. Bizonyítékok azok
az okmányok, amelyeket a házkutatás alkalmával ta-
láltak és amelyeket a vádlott nővére irt alá, aki jelen
volt a házkutatásnál. Kan- különben valaki, aki ne

Felemlítek egy másik tény, az első követ-
kezményét. Codreanunak és társainak az volt a
benyomásuk, hogy feijelentették őket a rend-
őrségnek. A vacaresti börtönben elhatáro-
zák, hogy meggyilkolják Vernicescut, akire
gyanakodtak. Codreanu ezt így meséli el köny-
vében: „Néhány perc múlva hét revolverlő-
vést hallunk és kiáltásokat: Mota Vernices-
cu lőtt.“ Mit csinált Codreanu ez után a
gyilkosság után? Így írja le ő maga: „Verni-
cescut kiviszik, mi pedig fűtyülni kezdjük
himnuszunkat.“ Ime a lélek! Ime az ember. A
gyanuba vett társ lelővése és azután a szadista
elégedettség kitörése. S mindez nyíltan bevall-
va egy általa irt könyvben. Már maga az a
tény, hogy ilyen gyűlöletes cselekedeteket le-
írhatott és közzétett, mutatja a szerző perve-
zitását és cinizmusát. Ime ez Codreanu pálya-
futásának elsőszámu cselekedete.

Visszavonulás a hegyekbe, utána a Menciu-gyilkosság

A második cselekedet 1924-ből való. A iasii
rendőrséggel való bizonyos összetűzések után
Codreanu visszavonul a Rareu hegyre. Mi ez
a pusztá hegyeibe való visszavonulás? Mi ez
a miszticizmus? Melyik román lélek cselek-
szik ilyeneket? Ime saját szavai: „Inkább men-
jünk ki mind az országból. Menjünk el és
mondjunk átkot.“ Ime, hazafiassága és lelki
nemessége. Tovább ezeket írja: „Vándoroljunk
szerte az egész világban, vagy fegyverrel ke-
zünkben szálljunk le innen. Tegyük félre a
vadállatot, amelyik utunkba állott. Lemegyek
és mindent a sorsra bízok. Mostantól kezdve
azonban a revolver nálam van és lövök. Ettől
az elhatározástól senki sem térít el.“ És való-
ban lőtt is. Néhány nappal később Codreanu
meggyilkolta Menciu rendőrpáncsnokot.

emberek vetemedhettek.

— Elérkezett az óra, amikor véget kell vet-
nünk ennek. Félre kell tennünk mindent, ami
rosszat tanácsoló személyes ellenségeskedés és el-
 kell távolítanunk a nemzet testéből ezt a veszélyes
erőt, amely másfél évtizeden keresztül szün-
t és rendszeresen aknáztta alá népünk lelkét.

Szervezett gyermekrontás

Ez a kegyetlen ember, aki annyi zűrzavart
vetett, annyi vért ontott, ez az ember még gyű-
löletesebb vétkeket is elkövetett: megszervezte a
gyermek megrontását. A maga személyes céljaira
elvonta az iskolai ifjúságot természetes felada-
tától és így a jövő veszélyeztetését vállalta ma-
gára. Az a szerencsétlen ember, aki meggondo-
latlanul egyetlen kiskorut elcsábít, a börtön
mélyére kerül. És az az ember maradhasson bü-
ntetlenül, aki meggondoltan, rendszeresen akarta
elcsábítani az iskolák minden növendékének
tisztá lelkét? Ez lehetetlen.

— Mik voltak ezek a „kereszt-testvériségek“?
Mi ez az iskolákba széthordott zűrzavar? Mire
volt jó a gyermekeknek az iskolai fegyelem és a
szülői tekintély alól való kivonása? Feltehetjük a
kérdést: milyen lenne a román társadalom jövője,
ha az ilyen elcsábított ifjúságból nőne ki? Az
okmányok között ott van több szülő levele és ezek
a szülők tiltakoznak az ellen, hogy gyermekeik
lelkét az ifjúság lelkére spekuláló gonosztevők
megrontsák.

— Idézek az egyik levélből. Egy szülő leve-
léből légiónárius fiához: „...Összeadtad magad
olyan fickókkal, akik csak elbolondítanak és a
veszedelembé visznek téged... Gonosztevőkkel ál-
lottál össze...“

— Felteszem a kérdést: volt-e szíve a gyer-
mekek megrontójának, ha ilyen panaszok után
nem szüntette be azonnal istentelen mozgalmát?
Ez hány ilyen családi dráma történt, amiről nem
tudunk. A bíróság kötelessége, hogy megvédje a
román társadalmat hasonló káros mozgalmaktól.

— Nem sorolhatok fel a vizsgálat folyamán
felmerült minden részletet. Csak néhány jellegze-
tes elemet hangsúlyozok.

tuind, hogy az a felfogás, amelyet a vasgárda val-
lott, nem román eredetű, hanem külföldi felfogás?

Ezenkívül nem jelentette-e ki maga Codreanu,
hogy gyűlölem után negyvennyolc órával megöltör-
tatja az ország politikáját és egy új politikai tenger-
hez csatlakozik? Azon az okmányon kívül, amely ezt
bizonyítja, van egy másik is, amelyből kitűnik, hogy
a vasgárdának meghatározott időre szóló cselekvési

programja volt a és a törvényes kormány feje fölött
akarta végrehajtani. Ez az okmány megmutatja, hogy
Codreanu Romániában más lobogót akart kitűzni,
olyant, amely nem a román lobogó. Erről is okmány
van. Van egy másik okmány is. Az a hirhadt távirat,
amelyet Codreanu is elismer. Mindenki beláthatja,
hogy egy külföldi sugalmazást feltétlenül együttmű-
ködésnek kell követnie. Ezt is rendkívül súlyos ok-
mányok bizonyítják, ezeket azonban nem találtuk meg
a mozgalom politikai oklevéltárában, mert Codreanu
elrejtette és érdekében állott, hogy elrejtse.

Állami okmányok rejtegetése

Rátérek egy másik ugyanilyen súlyos vádpont-
ra. Az állami hatóságok oklevéltárából elvett titkos iratok
magánál tartása, amire nem volt sem joga, sem ille-
tékessége. Külföldi szervezetekkel való egyetértés és
állami titkos okmányok magánál tartása: mindenki
beláthatja, hogy milyen különleges jellege van ezek-
nek a tényeknek, amelyek ugylátszik, hogy kapcsola-
ban vannak egymással, sőt kiegészítik egymást. A
második vádat ugyancsak a Codreanu írásai között
talált okmányokkal bizonyítom. A vádlott megpró-
bálta, hogy ezeknek az okmányoknak tartalmát kom-
mentálja és azt állítsa, hogy ezek nem nagyfontossá-
guak, de nem ő a hivatott arra, hogy mérlegelje fon-
tosságukat és titkos jellegüket. Az állam biztonságá-
nak érdeke ellen súlyosan vét az, aki illetékesség és
jog nélkül állami okmányokról akar tudomást sze-
rezni és azokat magánál tartja. Ilyen okmányokat ta-
láltak Codreanunál. Hogyan jutott hozzájuk? A vád-
lott így védekezik: „Kaptam őket. Egy velünk rokon-
szervező egyén küldte nekem.“ A törvény bünteti az
okmány magánál tartásának egyszerű tényét is. De
megkaptuk a rendőrségnél, állambiztonsági hivatalnál
és a vezérkarnál levő informátoraihoz intézett ismert
rendeletét is, amiből kitűnik, hogy nem akármelyik
párthive küldte ezeket az okmányokat, hanem külön
információs szervezet és mindenesetre szoros kapcsola-
latban állott különböző informátorokkal meghatáro-
zott cselekvés érdekében. Bizonyos, hogy Codreanu
kapcsolatban állott ezekkel az informátorokkal és uta-
sításokat adott nekik. Miért volt szüksége ennek a há-
lózatnak fenntartására? Tegyük fel egy pillanatra,
hogy Codreanu a saját maga politikai mozgalmára
vonatkozó okmányokat akart megszerezni. Ez is elité-
lendő, de álljunk meg egy pillanatra. Mi dolguk volt
ezeknek az informátoroknak a hadsereg vezérkaránál,
mit kerestek ezek az emberek a nemzetvédelem leg-
fontosabb intézményénél? Mit akart itt megtudni Ze-
linszky és Elisa Brauer fia? Mit akart megtudni az
az ember, aki külföldi szervezetekkel egyetértésben
dolgozott. Már egyedül ennek az állami hivataloknál
működő kémiszervezeteknek a léte is súlyos tény. A
nál és más híveinél tartott házkutatásnál más okmá-
nyokat is találtak. Egyeseknél a hadgyakorlatok terü-
leteinek katonai térképét is megtalálták. Találtak a
vezérkar egyes szerveihez benyújtott tudományos ta-
nulmányokat. Miért szerezte meg ezeket az okmányo-
kat és miért tartotta magánál? A vádlottnak arra az
ellenvetésére, hogy ezek az okmányok nem sértik az
állam biztonságát, a következőket felelem: Az állam
biztonságát az intézkedések tömegével őrzik és védik
s egyesek állandó, mások időleges természetűek. A
vádlottnál talált és a körleveleiben idézett okmányok
vitathatatlanul titkos jellegűek voltak. A vádlottnak
arra az érvelésére, amellyel el akarja háritani az áru-
lás vádját, azt felelem, hogy a törvények elleni vét-
ségek minősítése és alkalmazhatósága nem a büntető
kódex címei után igazodik, hanem az illető szöveget
meghatározó összetevő elemek szerint, amelyek kife-
jezik a törvényhozó szándékát. A büntetőjog 191-ik
szakaszának 1. és 2. pontja két különálló vétséget ro-
rol fel, amelyek kizárólag az állam belső biztonságára
vonatkoznak. Az első pont arról a román állampolgár-
ról beszél, aki illetékesség nélkül szerez, vagy tart
magánál titkos iratokat. A második pont arról a ro-
mán állampolgárról beszél, aki ilyen iratokat és ok-
mányokat közléstesz.

Árulás!

A 191-ik szakaszban minősített árulás al-
kotó elemei: a román állampolgári minőség,
titkos iratok, vagy okmányok megszerzése, il-
letéktelenség ezek megszerzésére. Ezeknek az
okmányoknak magánáltartása, vagy közlése
és ebből az egész tényállásból levezetett bűnös
szándék. Következésképpen a vádlottnak tu-
lajdonított árulás tényét teljesen bizonyított-
nak tekintem s az a 191-ik szakasz intézkedé-
sei alá tartozik.

Lázadás!

Vizsgáljuk meg a vád harmadik pontját,
a lázadás vádját, amelyet a büntető törvény-
könyv 210-ik szakasza büntet. Mivel bizonyít-
ható ez a vád? Codreanunak a vasgárda által
végrehajtott és előkészített lázadási cseleke-

Használja ki teljes mértékben a telefonszolgálat nyújtotta előnyöket

SPECIÁLIS TELEFONKÉSZÜLÉKEK — városi és az egyes telefonállomások közötti beszélgetésekre.

Fizessen elő a KIEGÉSZÍTŐ ÉS SPECIÁLIS TELEFONSZOLGÁLATOKRA

és sok előnyt élvez

PÓTCSENGŐ — hogy a hívást több helyiségben hallhassa és ezáltal ne mulasszon el fontos beszélgetéseket.

SZINES TELEFONKÉSZÜLÉKEK — harmonikussá teszik a lákást.

vagy pedig a beszélgetés lehallgatásának a lehetővé tételére más személy számára is.

HOSSZABB ZSINÓR. E révén a készüléket egyik asztalról a másikra viheti.

szélgetéseit ellenőrizhesse és kihallgathassa.

TELEFONKABINOK. Kényelmet, nyugalmat és a beszélgetések titkosságát biztosítják.

HÍVÓCSENGŐ. Jelzi az egyes állomások között a telefonhívásokat, vagy pedig hívhat valakit szobájába.

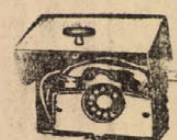
KONTAKTUSOK — hogy a telefonkészüléket egyik szobából a másikba vihesse.

HANGERŐSÍTŐK — a helyi és interurbán beszélgetések lehallgatását több személy részére teszik lehetővé (különösen nagygyűlések számára és zajos helyiségekben).

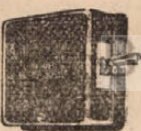
VILÁGÍTÓ JELZŐ — a telefonhívásokat zaja nélkül jelzi, a mellékállomásoknak jelzi, hogy a vonal foglalt, tehát ne zavarják; figyelmeztet, hogy valaki a mellékállomásról hallgatja a beszélgetést.

TELEFONKÉSZÜLÉK SZABADBAN. E különleges apparátus megóvja a készüléket a szabadban az időjárás behatásaitól.

HÍVÓSZOLGÁLAT. Reggeli keltésre, vagy a pontos idő bemondására. **PÓTBELRÁSOK A TELEFONKÖNYVBÉ.** Hogy bizonyos legyen afelől, hogy könnyen megtalálhatja mindenki az Ön címét és telefonszámát.

KAPCSOLÓK — hogy a telefonkészüléket vagy a csengőt likapcsolhassa, ha a beszélgetés titkosságát akarja megővni, vagy nem akarja, hogy hívással zavarják.

TELEMATON — 50 telefonszámot automatikusan átad.

TELEFON KETTŐS VONALLAL. Egyetlen készülékbe lehet két vonalat bevezetni, amivel helyet takaríthatunk meg.

ELLENŐRZŐ TELEFONKÉSZÜLÉKEK. Lehetővé teszik, hogy a mellékállomások be-

PÓTHALLGATÓ — a zaja kiküszöbölésére

A pótszolgálatok díjai mindenki számára könnyen elviselhetők.

Ha ezeket a készülékeket vagy szolgáltatásokat közelebbről meg akarja ismerni, vagy pedig bővebb felvilágosításokat kíván róla, hívja fel a Societatea Română de Telefoane-t, vagy forduljon annak tisztviselőihez.

Fizessen elő azonnal ezekre a szolgáltatásokra

deit olyan számosak, hogy immár valóságos közhelyek. Talán csak az eddigi büntetlenség adhatott bátorságot ezeknek az embereknek, hogy olyan nyugodtan térjenek napirendre a dolgok felett. Mellőzve azt a sokféle cselekedetet, amely botránnyal töltötte meg az utóbbi éveket és amelyek önmagukban is elegendők arra, hogy a vaskárda lázadásának tényét megerősítsék, csak néhány határozott tény akarok hangsúlyozni: Codreanu félkatonai alakulatokat szervezett, egyenruhákat használt, katonai lépést és szokásokat vezetett be. Milyen célból? Másodszor: emberei felfegyverkeztek és lövőgyakorlatokat tartottak. Vannak

körlevelek, például Bucovinából, amelyben a tagokat felfegyverkezésre biztatták. A vaskárda minden egyes tagjánál a házkutatásnál engedély nélküli fegyvereket találtak. Néhány száz egyén került ezért a bíróság elé és ítéltetett el s a legtöbbjüknek katonai fegyvert kaptak. Egyeseknél a földbe elásva *Miért rejtették, ha nem azért, mert később lázadásra akarták felhasználni?* A Mota—Marin légionárius szervezet valóságban katonai jellegű volt, rangfokozatokkal, előléptetésekkel és büntetésekkel. A vádlott különleges célokkal zárt katonai alakulatot létesített tehát tízezerre szabva meg a tagok számát és ez a sereg szer-

vezeténél és a neki adott feladatnál fogva bár mely pillanatban zavart okozhatott az állam rendjében. Ennek a testületnek esküformája a következő volt:

„Nem lesz más eszményünk, minthogy az Isten adja meg nekünk azt az örömet, hogy szétszaggatva és kinezva haljunk meg az igazságnak azért a szikrájáért, amelyet magunkban tudunk és amelynek megvédéseért a sötétség uralkodó hatalmaival való haragra indulunk életre és halálra. Készen állunk a halálra. Esküszünk!”

Codreanu pénzforrásai

Még néhány megjegyzést teszek a felhasznált pénzeszközökről. Ha bármely pártnak nagy pénzforrásokra van szüksége, Codreanu pártjának még inkább, mert a *vasgárda* a többi pártoktól eltérően különleges módszereket használt és ezek különleges költségeket jelentettek. Az okmányokból megállapítható, hogy a tagdíjak nem hozhattak nagy összegeket. Egy egész nagy területen két hónap alatt csak tizenötezer lej szedtek össze. Nyilvánvaló, hogy voltak tehát más nagy pénzforrások is, de honnan? Kértük az erre vonatkozó adatokat Codreanu nem akarta bemutatni. Találtunk említést egy negyvenmillió lejes összeg felhasználásáról. Bizonyos, hogy hatalmas összegeket költöttek. Az okmányokból megállapítható, hogy a pénzalapokat titkolták. Mindezek a körülmények gyanus világosságot vetnek egy olyan ember cselekedeteire, akinek külföldi szervezetekkel voltak kapcsolatai és titkos állami okmányokat tartott magánál és lázadást szervezett. Ezek a tények fontos bizonyítékaikkal és törvényes minősítéssel. Nyugodt a lelkiismeretem, hogy teljes erőmmel a törvény szigorú tiszteletbentartásával tettem meg kötelességemet mint annak a társadalomnak védője, amelynek rendes menetét a vádlott súlyosan megzavarta. Az Önök feladata, hogy teljes szigorúsággal alkalmazzák a megérdemelt büntetést azzal szemben, aki fölött ítéletet kell mondaniok és aki annyi áldozattal egyesített államunk rendjére mélyen káros cselekedeteivel nemzetünk haladását és nyugalma akarta összetörni. Azok az erkölcsi bizonyítványok, amelyeket egyes tanúk — többségük az általa vezetett szervezet volt tagjai — adtak neki, nem befolyásolhatják az Önök tárgyilagosságát.

Szigoru ítéletet kér az ügyész

Azok az idők, amelyeket élünk és a nem éppen kedvező nemzetközi körülmények s ez a helyzet mindnyájunkra, akik igazán románul érzünk, azt a kötelességet rója, hogy harmónikus együttműködésben egyesítsük erőnket s nem pedig arra, hogy gonosz cselekedetekkel zavarjuk meg az ország életének azt az egészséges útját, amelyre hazánkat vezetőink helyezték.

Következésképpen kérem, hogy a bíróság alkalmazza a büntetőtörvénykönyv 191-ik szakaszának első és második pontját, a 209-ik szakasz negyedik pontját és a 210-ik szakaszt.

Hatszázezer lej akar betáblázni Satu-Mare városa a rendelkezési állományba helyezett Goschi főmérnök házára

(Satumare, május 26.) Megirtuk, hogy Goschi Mátyás városi főmérnököt váratlanul rendelkezési állományba helyezték. Alig néhány nappal ezután a város megtiltotta egy építkezés megindítását, amelyre az engedélyt még Goschi főmérnök adta ki. Mátyus István asztalosmester, a visszavont építkezési engedély tulajdonosa erre 420.000 lej erejéig kártérítési pert indított a város ellen. Indokolásában kifejtette, hogy szabályszerű építkezési engedélyre van és ennek birtokában már az összes építési anyagokat beszerzte. Nem hajlandó bevárni, amíg a város által kiadott építkezési engedély elleni fellebbezés ügye eldőlt. Az ügyben most érdekes fordulat történt. Nisulescu Dumitru polgármester rendeletére a városi ügyész kérvényt nyújtott be a telekkönyvi hivatalhoz és a város javára 600.000 lejes betáblázást kért Goschi Mátyás volt főmérnök házára, amelynek körülbelül másfélmillió lej az értéke.

Ezzel a lépéssel azt tervezi a város, hogy kártérítési perek esetén, amelyek Goschi Mátyás elmúlt működéséből származnak, ez a 600.000 lej szolgáljon a veszített perek fedezetéül.

— Százötven kérvényezőt töröltek eddig a satumarei állampolgársági névjegyzékből. Satumarei tudósítónk jelenti: A járásbíróság az állampolgársági felülvizsgálat során eddig 150 kérvényezőt törölt az állampolgársági névjegyzékből. Ezek nagyrésze nem nyújtotta be kérvényét és így a törvény értelmében törölni kellett őket. Egyrésztük 20 napos haladékokat kért, de ezalatt nem egészítették ki irataikat.

Éjszakai tüzharc a román-cseh határon csempészek és csendőrök között

Három csomag értékes selyemárut hagytak a színhelyen a menekülő csempészek

(Satumare, május 26.) A halmei román-cseh határon kedden éjszaka izgalmas tüzharc folyt le több csempész és a román csendőrök között.

Stoicescu őrnagy, a satumarei csendőrszárny parancsnokság vezetője bizalmas értesítést kapott arról, hogy Halmeu határában nagyszabású csempészség készül. Kedden éjjel a csendőrőrnagy megfelelő számú csendőrrel lesbenállt. A csendőrség a Turf és Batarei községek közötti erdőt választotta buvóhelyül és sikerült is a csempészeket rajtaütönni.

Éjjel után a csendőrök gyanus neszre lettek

figyelmesekek. Észrevették, hogy a sötétség leple alatt nagyobb csapat csempész közeleg a cseh határ felől. Romániába. Amikor a csempészek látva értek, a csendőrök előugrottak rejtékhelyükről, mire a társaság szétszaladt. Csomagjait eldobálták. A csendőrök előbb megállásra szólították fel a menekülőket, majd sortűzrel köldték utánuk. A csempészek visszatűztek a csendőrökre, majd a fák között eltűntek. Sebesülés nem történt. A csendőrök a fegyveres harc színhelyén három nagy csomagot találtak, értékes selyemáruval tömve.

Tiltott valutaüzérkedés és csempészség vádjával letartóztattak egy tg.-muresi banktisztviselőt

Reiss Vilmos rendszeres összeköttetést tartott fenn a bucaresti valutaüzérekkel

(Târgumureș, május 26.) Néhány nappal ezelőtt nagy feltűnést keltett a városban, hogy a rendőrség bünyügyi osztálya letartóztatta Reiss Vilmost, az egyik târgumuresi bank tisztviselőjét. A városszerte ismert fiatalembert tiltott valutaüzérkedés és csempészség miatt vette őrizetbe a rendőrség, majd hatnapos nyomozás után átadta az ügyészségnek. A vizsgálóbíró a kihallgatás után vizsgálati fogságba helyezte Reiss Vilmost s a vizsgálati fogságot a törvényszék vádtanácsa is megerősítette.

A fiatal banktisztviselő letartóztatásának előzményei igen érdekesek. A körülmények arra mutatnak, hogy a bucaresti rendőrség bünyügyi osztályának kezdeményezésére az egész országban széleskörű nyomozás folyik a tiltott valutaüzérkedés leleplezésére és megakadályozására. Körülbelül tíz nappal ezelőtt Târgumureșre érkezett a bucaresti rendőrség egyik főtisztviselője azzal a megbízatással, hogy a bucaresti feketetőzsdén

szerezett adatok alapján kibogozza a valutacsempészség târgumuresi szálait. A rendőrtisztviselőnek a beszerzett adatok alapján tudomása volt arról, hogy Târgumureșről rendkívül sok megrendelés érkezik a bucaresti valutaüzérekhez. Rövid nyomozás után Reiss Vilmost vette gyanuba. Lesben állt a főposta levélfeladási osztályán és éppen akkor lépett közbe, amikor Reiss Vilmos egy ajánlott levelet akart feladni Oradeára. A levelet felbontotta és kiderült, hogy abban Reiss Vilmos ötszáz fontsterlingről intézkedett oradeai üzletfelénél. A fiatalembert a detektív azonnal letartóztatta s bekísérte a rendőrségre. Közben egy oradeai magántisztviselőt is előállítottak, de őt később szabadlábra helyezték.

Reiss Vilmos egyelőre harminc napig vizsgálati fogságban marad, ha csak a táblai vádtanács, amelyhez megfellebbezte a vizsgálati fogságot elrendelő döntést, nem fogadja el a fellebbezést.

Horthy magyar kormányzó Magyarországnak a pápaság iránti háláját tolmácsolta Pacelli bíborosnak

(Budapest, május 26.) Horthy magyar kormányzó és felesége szerdán este a budai várpalotában diszvacsorát és fogadást adott Pacelli pápai küldött tiszteletére. A magyar kormányzó pohárköszöntőjében hangzott, hogy Magyarország hálátelt szívvel érez Szent Péter utódai iránt, akik a magyar nemzet történelme több sorsdöntő pillanatában támogatták. Emlékeztetett arra, hogy a pápai segítségnek nagy szerepe volt Buda várának a törökök kezéből való felszabadításánál. Beszédét azzal fejezte be, hogy azok a szerencsés és szoros kapcsolatok, amelyek a Szentiséket és Magyarországot összefűzik, Magyarország fejlődésének legbiztosabb zálogai. Pacelli bíboros, pápai küldött válaszában megemlékezett azokról a nagy szolgálatokról, amelyeket Magyarország tett a kereszténységnek a törökök ellen vívott harcokban, a Szentisék és Magyarország kapcsolatáról s beszédét Magyarország és a magyar kormányzó életével fejezte be.

A budapesti katolikus világértelmezlet keretében csütörtökön délelőtti folyt le a Hősök terén az ifjuság szentmiséje, amely alkalommal óriási tömegű katolikus magyar ifju vette magához az Oltári Szentiséget.

Harminckilencmillió lej bevétele volt az elmúlt évben a cluji városi adóhivatalnak

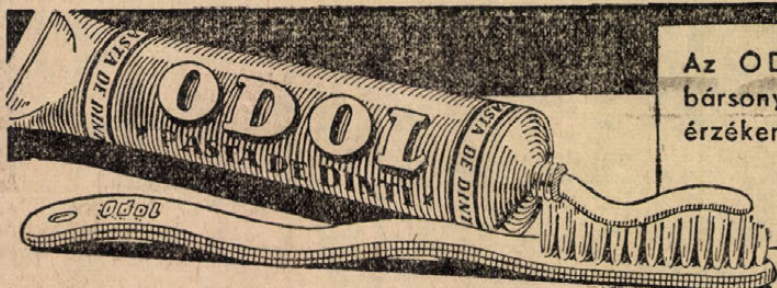
(Cluj, május 26.) A városi adóhivatal most készítette el a múltévi működéséről szóló kimutatást s azt Filipescu polgármester elé terjesztette. A kimutatás szerint a múlt év folyamán az adóhivatal a kivetett 20,961.970 lej községi adóból 17,712.076 lejt vet be, tehát az összes kiverett városi illetékek 85 százalékát. A végrehajtók városi illetékért csak négy ízben tartottak árverést, de 23,865 foglalat végeztek és 119,325 árverési hirdetményt bocsátottak ki.

Az előző évről maradt hátralékos illetékek együttes értéke az adóhivatal bevétele összesen 39 millió lej volt.

Értékdobokból 5,744.000 lejt, a városi bérházak jövedelméből 1,448.000 lejt szedtek be.

Szabaddalra került a büntett feldicsérésével vádolt Bugnariu tanár

(Sibiu, május 26.) A katonai törvényszék Davideanu ezredes-hadbíró elnökletével most tárgyalta a büntett feldicsérésével és tüntetéssel vádolt Tudor Bugnariu tanár perét. A tárgyaláson a megidézett tanúk nem jelentek meg s így csak Maniu Gyula és Groza Péter, volt miniszterek nyilatkozatait olvasták fel. A vádat Bacanu őrnagy katonai ügyész képviselte, a védelmet pedig Traian Rebreanu cluji ügyvéd látta el és számos érvelt sorakoztatott fel a vádpontokkal szemben. Három és félórás tárgyalás után, a bíróság visszavonult és negyven perc múlva kihirdette az ítéletet. Eszerint Bugnariu Tudor tanárt a katonai törvényszék büntetésnek találta a büntetőtörvénykönyv 328 szakasza szerint minősülő büntett feldicsérésének vétségében. A vád többi pontjait a tanács elvetette. A kiszabott tízhavi börtönbüntetésbe a vizsgálati fogságot beszámították s így Bugnariu tanárt azonnal szabaddalra helyezték.

Az ODOL fogpép lágy mint a bársony, nem támadja meg az érzékeny fogzománcot, a fogakat fényszerű és igazgyönggyé varázsolja.

Berlin azt a tanácsot adta a szudéta-németeknek, hogy minél több eredményt csikarjanak ki a cseh kormánytól

Öt miniszteri tárcára aspirál a szudéta-német párt — Beran figyelmezteti a cseheket, hogy még tragikusabb órák következhetnek

(BERLIN, május 26.) A Havas távirati ügynökség berlini értesülései szerint, német birodalmi körökben is úgy látják, hogy a szudéta-németek nem térhetnek ki a tanácskozássok megkezdése alól. Eppen ezért azt tanácsolták Henleinnak, hogy igyekezzen a lehető legnagyobb eredményt elérni. Henlein a szudéta-német párt képviselőinek számaránya szerint öt miniszteri tárcát kér pártja tagjainak.

A Stefani távirati ügynökség úgy értesül, hogy Hodzsa miniszterelnök pénteken nyilatkozik kormányának tagjai előtt London és Páris magatartásáról a szudéta-német kérdésben. Valószínűnek tartják, hogy egyelőre nem határoz meg, mikorra hívják össze a törvényhozást a nemzetiségi státusum megállapítására.

Negyvenháromezer gyermek üdvözölte Benest születésnapján

(Róma, május 26.) Benes csehszlovák köztársasági elnök szerdán ünnepelte születésnapját. Az elnököt negyvenháromezer elemi iskolás gyermek üdvözölte a prágai városban, közöttük sok szudéta-német gyermek is, akiket szláv társaik a szokás-szervezet kiáltásával „Nazdar”-ral üdvözöltek. A gyermekek vezetői cseh, német, szlovák és magyar nyelven mondták el beszédeiket.

„Még tragikusabb órák következnek!”

(Páris, május 26.) A Havas távirati ügynökség prágai közlése szerint, Beran, a csehszlovák köztársasági párt — a kormányegyesülés legfontosabb párt-

jának elnöke — szerdán Prágában tartott beszédében többek között a következőket mondta: Fel kell készülnünk arra, hogy még sokkal tragikusabb órák következzenek, mint amilyeneken most átmegyünk. Nem hiszem, hogy katonai viszály tör ki ma, de vigyázni kell állnunk, hogy visszaverjünk minden a köztársaság ellen irányuló kísérletet.

Német repülőgépek cirkálnak Csehország fölött

Mintegy válaszul a német terület fölé repült csehszlovák repülőgépek elleni tiltakozásra, a prágai kormány hivatalos közlést adott ki s ezt a Havas-ügynökség továbbítja. A közlés szerint a legutóbbi nyolc nap alatt csehszlovák terület fölött tizenhat német katonai repülőgépet figyeltek meg s tizenhat más gép közvetlenül a csehszlovák határ mellett repült végig.

Londoni jelentés szerint Jan Masaryk, londoni csehszlovák követ csütörtökön reggel repülőgépen Prágába utazott.

London titkos kiküldöttje Párisban, Berlinben és Prágában

(London, május 26.) Hivatalos körökből kiszivárgott hírek szerint William Strang, a külügyminisztérium közép-európai osztályának vezetője titkos küldetéssel Párisba, Berlinbe és Prágába utazott. Megbizatása, hogy a három kormány előtt élő szóval fejtsse ki az angol kormány álláspontját, amely nemcsak arra irányul, hogy megakadályozza a németek és csehek közti újabb incidenseket, hanem tartós békét teremtsen a szudéta-német kérdésben. William Strang kizárólag szóbelileg folytatja le megbízatását s minden okmány használatát kizárják.

A kínaiak is, a japánok is győzelmet jelentenek

Nanking és a lungháji vasutvonal körül fejlődtek ki kemény harcok

(Hankau, május 26.) A kínai hadvezetőség jelentése szerint, a kínai csapatoknak sikerült Nankingot délkelet felől huszonhét kilométerre megközelíteni és ezen a vidéken rendkívül kemény harcok folynak. A kínai csapatok állítólag tuljutottak már a vuhui vasutvonalon és sikerült összeköttetést létesíteniök a Nankingtól délre működő kínai csapatokkal.

A japán hadvezetőség a japán csapatok sikeréről számol be. A japánoknak sikerült véglegesen elfoglalniök a lungháji vasutvonal mentén fekvő Langfeng várost. A kínaiak néhány kilométerre vonultak vissza és itt újból megkísérelték az ellenállást, de a kialakult véres csatában vesztesek maradtak és sok emberük pusztult el.

Egy biztosító-intézet harca a leégett áruraktár tulajdonosával

(Cluj, május 26.) Irtunk már arról a pereskedésről, amely a sibiui Transsylvania biztosító intézet és a helybeli Stiglitz Testvérek-cég között indult meg. A Stiglitz Testvérek üzemeiben a múlt év decemberében tűz ütött ki és a cég áruraktára megsemmisült. Az áruraktár anyaga biztosítva volt, de a sibiui Transsylvania biztosító intézet még sem fizette ki a cég által kért kártérítési összeget, mert azt állította, hogy Stig-

litzék az áruraktár értékét illetően hamis adatokat jelentettek be. Az ügyben a rendőrség is nyomozást indított s azt állapította meg, hogy azoknak a számláknak egy nagy része, amelyekkel az áruraktár értékét igazolták, hamis, hamisított, vagy pedig a kibocsátó cégek által szivességből adott számlák. Az ügynek ebben a stádiumában tagadta meg a Transsylvania biztosító intézet a fizetést. A törvényszék fogja majd eldönteni, hogy milyen összeg illeti meg a Stiglitz Testvérek céget, illetve mily mértékben terheli felelősség a vádlottakat a számlák meghamisításáért.

BAIA-BAITA

gyógyfürdőbe GHERLA mel'ett,
vasárnap, május 29-én a
Lyra Dalkör vezetősége
nagyszabású HANGVERSENYT RENDEZ.

Kedvezőtlen

időjárás esetén az ünnepélyt egy héttel elhalasztjuk.

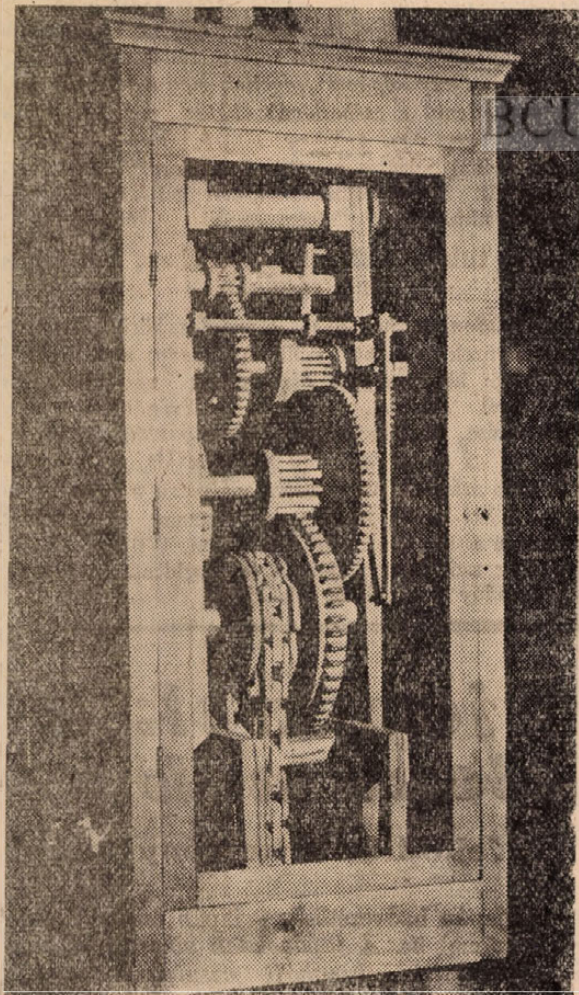
Szombat reggeltől hétfő reggelig **50%-os vasuti kedvezmény**
Kittűnő cigányzene, TÁNC REGGELIG, olcsó, jó konyha!

JÖJJÖN, HA JÓL AKAR MULATNI!

TALÁLKOZÁS A BUCOVINAI SZÉKELY KEMPELENNEL

A XVIII. századbeli magyar tudós és technikus boszorkányos ügyessége két új életre Székely Albertben, az egyszerű földmivesben, aki kezdetleges eszközökkel remekművet: teljesen fából készült, mozgó alakkal felszerelt órát alkotott

(Cluj, május 26.) Kutatok a magyar múltban s emlékezetemben, hogy kit mérhetek, kit hasonlíthatok Székely Alberthez, a bucovinai székely ezermesterhez, aki egyszerű földmives léte, minden útmutatás nélkül, kezdetleges segédeszközökkel, egy önmaga gyártotta esztergapaddal és egy bicskával immár a harmadik, mozgó alakkal felszerelt, teljesen fából készült órát alkotta meg. Nem találom hozzá mérhető zsenit, aki hasonló életkörülmények között és hasonló műveltségi fokon ilyen csodálatos alkotásokat hozott volna létre.

A csodaóra szerkezete (oldalnézet).

(Dr. Éjszaki felv.)

re. Ha tanultabb ember lenne, Kempelen Farkashoz, a regényes életű XVIII. századbeli magyar tudóshoz, a világhírű „sakkozógép” feltalálójához hasonlítanám. Kempelenhez, aki több mint egy évszázaddal Edison előtt, 1788-ban szerkesztett már egy beszélőgépet, amely egy három-négyéves gyermek hangját utánozta. Kempelenhez hasonlítanám, aki az egész világot bámulatba ejtette annakidején a schönbrunni kert csodálatosan megtervezett „viz-szökőkút” műveivel.

Négy gyermek apja a székely ezermester

Székely Albert azonban csak tehetségben egyezik nagynevű elődjével, életkörülményei

— sajnos, — egészen mások. Kempelen lovag udvari tanácsos és referendárius volt az udvari kancelláriánál, ő nyomorúságos viszonyok között színlődő földmives a bucovinai Vorniceni községben. Egyetlen pártfogója van: Németh Kálmán dr., a község lelkes és fáradhatatlan plébánosa, akiben szintén egy nagy prédikátor tüze és energiája lobog. Hitte és lélekkel száll sikra Székely Albert ügyéért, mert úgy érzi, hogy ennek az ügynek, — talán a kisebbségi életsorsban is, — közügynek kellene lennie. Ne felejtjük, hogy Székely Albert, — négy apró gyermek felnevelésének gondjaival a vállán, — még fiatal ember, harminchárom éves mindössze és csodálatos alkotások ígérete szunnyadozik benne.

A nevezetes faórát, amiről már írtunk, most alkalmunk van közelebbről is megismerkedni. A csodabontó élmény. Alkotója, átutaztában a Minerva kiállítási termében néhány órára kiállította s bemutatta egy szűkebbkörű társaságnak a nem mindennapi mesterművet.

Felszerelték a remekművet

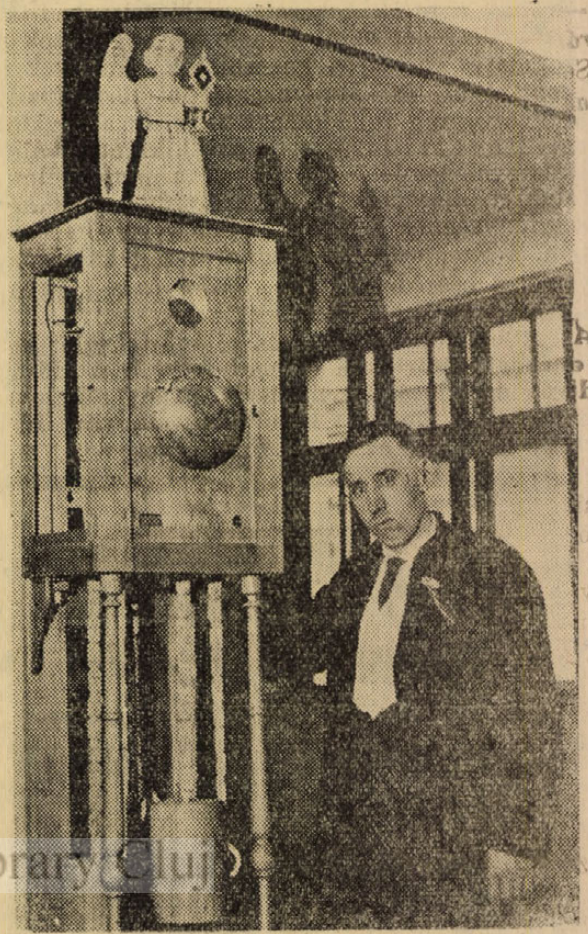
Szemünk láttára szerelte össze Székely Albert az órásművészeti remekművet. Egymás után kerültek elő egy ládából a teljesen fából készült óra alkatrészei. A székely ezermester először a művésziesen esztergályozott óratokot állította fel, belehelyezte a fából készült szerkezetet, beakasztotta megfelelő helyre az ugyan csak fából készült láncokat, felszerelte a földgömböt ábrázoló számlapot, két rejtett szárra odaerősítette a kismutatót és a nagymutatót: egy remekbefaragott kis repülőgépet és Kolumbus hajóját, avatott kézmozdulattal felszerelte a fából készült ingát is, majd — mintegy a mű betetőzésekképpen, — az óra tetejére illesztette a csodásan faragott, oltáriszentséget tartó angyalszobrát. A következő pillanatban megindult az óra, tik-takolni kezdett, meg lehetett figyelni, amint a perceket jelző repülőgép körforgását végzi a glóbusz-számlap körül. Működésbe hozta Székely Albert a mozgó angyalalakat is: oltári csengő szólalt meg s az angyal felemelte a kezében tartott intarziás oltáriszentséget.

Az isteni szikra

Nagy élmény volt! El sem lehet jóformán képzelni, hogyan született meg egy istenháttámogótt bucovinai falucskában ilyen remekmű? Honnan vette ez az egyszerű székely ember azt a meglepő anatómiai tudást, amellyel a középkori szárnyas oltárok figuráira emlékeztető, fenkolt tekintetű angyalt megfaragta? Hogyan tudta bicskájával kifaragni és megmunkálni a rengeteg fogaskereket, amik olyan tökéletesen kapcsolódnak egybe? Senkisémet vezette, senkisémet tanította, önmaga ébredt rá, hogy mit és hogyan kell csinálnia. Székely Albert lelkében valóban ott lakozik a tehetség isteni szikrája, különben nem lehet magyarázatot találni arra, hogy miképpen került ki ilyen minden ízében mestéri munka a szántás-vetésben kikérgesedett kezek alól.

A fák szímföntája

Az erdő lelke szólal meg ebből a csodálatosan faragott órából. A természet varázsa árad a hársfából készült angyalszoborból, az óra gyertyánfa-fogazattal ellátott juharfa-kezeiből, bükkfa láncából, eseresznye-fából készült súlyából, a kőrisfából megmunkált glóbusz-számlapból, tiszafából berakott számaiból s a csodálatos óramű eperfa váltószerkezetéből. Valamikor, talán nem is olyan régen, még zöldelő lombot és virágot hajtottak ezek a különböző fajtájú fából készült óraalkatrészek, melyek saját sorsukat példázva, most az idő múlását jelzik.

SZÉKELY ALBERT, a bucovinai székely ezermester az általa készített mesteri faóra előtt.
(Dr. Éjszaki felv.)

Székely Albert muzeális becsű művet, hamisítatlan magyar kuriózumot alkotott. Talán ő maga sem tudja, hogy milyen kitűnő bizonyítványt állít ki a székely nép leleményességéről, ötletességéről és kezűgyességéről ez a faóra. Ilyen ezermesterek azonban, mint amilyen a bucovinai magyar falvacska művészlélekkel megáldott földmivese, még a székely népben is csak ritkán születnek.

„Nyolcvan-száz évig eljár...”

Elnézzük a falusi művészt, amint fekete ünneplő ruhájában, eszímásan, verejtékes homlokkal és leirhatatlan szerénységgel áll műve előtt... Olyan sokat tudnánk neki mondani, de csak csendben megszorítjuk a kezét és valami megmagyarázhatatlan büszkeséget érzünk.

— Mennyi ideig dolgozott ezen az órán? — kérdezzük Székely Albertet.

— Három hónapig — felel.

— És mit gondol, — folytatjuk a kérdezősködést, — meddig működhetik az elkopás veszélye nélkül?

— Ugy gondolom, — válaszolja a székely ezermester, — hogy nyolcvan-száz évig feltétlenül eljár.

*

Nyelcvan-száz év! Hol leszünk mi már akkor? De ez az óra járni fog, hogy a mi földi létünk után is hirt adjon a székely ezermester igazán rendkívüli képességeiről.

Nemes Ferenc

— Halálragaszt egy kerékpárost egy braso-i gépkocsira. Erasovból jelentik: A Brasov—predeal országúton a 131. számú braso-i gépkocsi egy karavánban ütközött egy kerékpárossal. Az ütközés olyan erős volt, hogy a kerékpáros azonnal meghalt. Megállapították, hogy az áldozat Benedek István munkás. Miskolci Lajos sofőr ellen megindult az eljárás.

Beck lengyel külügy-miniszter Stockholmban

(Stockholm, május 26.) Sandler svéd külügyminiszter szerdán este vacsorát adott a hivatalos látogatáson Svédországban tartózkodó Beck lengyel külügyminiszter és felesége tiszteletére. A vacsorán a svéd kormány tagjai és a stockholmi diplomáciai kar vett részt. Sandler pohárköszöntőjében örömet fejezte ki, hogy alkalma van eszmecsere folytatni Lengyelország külügyeinek vezetőivel s meggyőződése, hogy úgy Lengyelország, mint Svédország teljes erejükből az európai béke fenntartására törekcszenek. Beck hangoztatta a svéd-lengyel kapcsolatok barátságos voltát s azt, hogy az a barátság a Balti-tenger politikai egyensúlyának erős támasza. Sem Lengyelország, sem Svédország nem fognak hozzájárulni ahhoz, hogy Európa két világnézeti csoportra tagolódjék.

Átszervezték a japán kormányt

Az új, háborús kormány kinevezését az elfoglalt területek megszervezésének szükségességével indokolják — Kibuktatták Hirotát a külügyminiszteri székből

(Tokió, május 26.) A japán császár Konoye herceg miniszterelnököt egyórás kihallgatáson fogadta. A miniszterelnök újabb háborús kormány kinevezését kérte a császártól. A kormányváltás részleges s Ugaki tábornokot Hirotá helyébe külügyminiszternek, Araki tábornok volt hadügyminisztert pedig nemzetnevelésügyi miniszternek nevezték ki Kido helyett. Kaya és Yostino pénzügyi és kereskedelmi miniszterek helyére Ikeda nevezte ki a császár. Az új japán kormányba a hadsereg vezetői öt fontos állást töltenek be. A külügyi, belügyi, nemzetnevelésügyi, tengerészeti és hadügyminiszteri tárcák magasrangú katonatisztek vezetése alá kerültek. A jelentés hozzáteszi, hogy a kormány átszervezése az elfoglalt kínai területek közgazdasági és hadügyi megszervezése miatt volt szükség.

HIREK

„Barátságos arcot”

Megyünk az uccán. Kart karbafűzve csevegünk össze-vissza mindenféle bohóságot. Örvendünk az új ismeretségnek s fogadkozzunk a jövő találkozásokra s habár kissé hitetlenül, — de keményen hitegetjük egymást.

Süt a nap, szinte kacag, úgy ragyog. Virágot vásárolunk, fehér tavaszi virágot, olyan szép, mint egy menyasszonyi csokor.

— Csak egy fényképész hiányzik, hogy „lekapja” boldogságunkat. — mondja mosolyogva a leány.

És akkor, az egyik kapu aljából kikukucskál egy diágyerek. Rövid nadrág rajta, szürke kopott szövetű, kabátján karszám s fején félrecsapva egy kis törött ellenzőjű diáksapka. A sapka alól huncutul kandikál elő egy szőke hajfűrt s a kisdíák szeme barátságosan ráncpislant:

— Kérem szépen, ne vegyék rossz néven, — mondja, — de szeretném, ha egy pillanatra megállnának. Egy pillanat az egész, egy rövidke pillanat s kész a kép... mert kérem szépen, én képeket készítek arról, aki szíveskedik egy pillanatra megállni gépem előtt.

S azzal már huzza is elő kabátja zsebéből kis fényképező masináját. Inkább játékszernek látezik az egész dolog.

— Hiszen maga diák, — mondjuk neki, — hogy készít képeket?

— Igen délelőtt két óráig, — mondja, — de aztán azután „fényképész”. Szükségből és nem játékból csinálom, — mondja, — mert most teszem le pár hét múlva a „kis érettség” s kell a pénz. A bátyám pedig most érettségizik s az édesanyjánk beteg. Tehát ezért. Legkevesebb, kétezer lejre van szükségem s ezt össze kell fényképeznem, ha el nem csúszok, mert bizony tilos dolog az, tehát mit csináljon az ember?

VALÓSÁGOS KIN

a munka, ha a legyek bosszantanak!

A legyek kétségbeejtő macacssággal támadják meg, megfosztva Önt nyugalmtól és higgadságától, ami annyira nélkülözhetetlen a szellemi munkánál. Hogy megszabaduljon tőlük, szórjon FLY-TOX-ot az irodájában. FLY-TOX egy pillanat alatt megöli a legyeket!

Tovább folynak a heves harcok a spanyol arcvonalon

Erőteljes köztársasági támadásokat vertek vissza a nemzetiek a trempi szakaszon

(Salamanca, május 26.) A spanyol nemzeti csapatok hadvezetősége a szerdai hadműveletekről a következő hadijelentést adta ki: A köztársaságiak erőteljes támadásokat intéztek a nemzetiek ellen a trempi harcvonalon, a balagueri hídfőnél és Barriniánál, de minden támadásukat nagy veszteségükkel visszavertük. Az ellenség veresége annyira súlyos volt, hogy szerdán déltől már nem is kísérelt meg több támadást. Csapatunk az ellenséges állásokban háromszázötven köztársasági holttestet számoltak meg s ezek között nyolc tiszt és öt altiszt volt. A harcban hettszázötvenkilenc köztársasági esett foglyul. A területen haretéren csapatunk elfoglalták Los Moinea és Val de Cebro falvakat s a Manegro és

Ornillo hegyecsucokat. A nemzeti repülőgépek a celrai repülőtéren két bombavető és egy vadászrepülőgépet tettek tönkre, másik kettőt pedig súlyosan megrongáltak.

A spanyol nemzeti repülőgépek esütőtörőkön reggel megjelentek Alicante kikötője fölött és sok bombát dobtak le. Összesen ötven ház dőlt romba. A halottak számát kétszáznegyvenre, a sebesülteket ezerre becsülik.

Yague nemzeti tábornokról, mint ismeretes, az a hír járta, hogy kegyvesztett lett és letartóztatták. A hír nem bizonyult valónak, a tábornok most tért vissza Saragossából főhadiszállására és átvette csapatai vezetését.

Reszkir, reszkir, — még ezt is mondja és áll egy helyben.

— Na, nem? — néz ránk könyörgően.

(...Csak egy fényképész hiányzik, — jut ismét eszembe, — hogy megörökítené ezt a jelenetet...)

— Komolyan, tessenek bizalommal lenni. Jó képet csinállok. Ni, itt is van egy. Megnézhetik. És az ára is tetszés szerinti. Öt lejtől fel... Tíz, tizenöt s ezért haza is szállítom. Csak a címet kérem.

Ha hallották volna, hogy mindezt milyen gyorsan, milyen félő lelkesedéssel hadarta el az a szőke kisdíák... Reszketett bele szegény, hogy talán nem lesz eredmény...

— Lehet, — biztatjuk, — állítsd be a gépet. Állunk a lencse előtt, állunk s tudja a csoda miért, kissé mindketten lehangoltan... De ő reánk szól mosolyogva biztatón:

— Barátságos arcot. Azért még lehet mosolyogni. Kérem úgy mosolyogni, mint az előbb, amikor „leállítottam” magukat... Ró.

— HALÁLOS FADÖNTÉS. Satumarei tudósítónk jelenti: Dunca Vasile 42 éves munkás fát döntött a trestiai erdőben. Az egyik fa a szerencsétlen munkásra zuhant és agyonütötte. Dunca Vasile a helyszínen kiszenvedett.

— Harmázezer lej óvadék ellenében feltételes szabadlábra helyezték Papolezy László dr. seini ügyvédet. Satumarei tudósítónk jelenti: Megírtuk, hogy Papolezy László dr. ügyvéd, a seini véres dráma vizsgálati fogságban levő vádlottja, feltételes szabadlábrahelyezését kérte. Kérelmét orvosi bizonyítvánnyal támasztotta alá, amely szerint szervi betegségben szenved. Galea Nicolae dr. vezetőügyész kedvező véleménye alapján a vizsgálóbíró 30.000 lej óvadék ellenében elrendelte Papolezy László dr. feltételes szabadlábrahelyezését. A seini ügyvéd szerdán délelőtt elhagyta a fogházat.

— ÜGYVEDI HIR. Dr. Fersigan Romulus ügyvéd irodáját str. Regina Maria 42 szám alá Cal. Regele Carol II. 13 szám alá helyezte át.

„Gabányi Imre emlékszerleg”

(Cluj, május 26.) *Gabányi Imre dr. halála* a kisebbségi sportélet külön gyásza: az elhunyt sok éven át lelkes és tevékeny elnöke volt a KAC vivószakosztálynak. *Gabányi dr.* fiatalabb korában maga is kiváló versenyző, — 1924 és 1931. évek között tényleges elnöke, azóta pedig lelkes, támogató munkára mindig kész tiszteletbeli elnöke volt a KAC vivószakosztálynak.

Gabányi dr. emlékét a sportolók is kegyelettel kívánják megőrizni és sporttevékenységéhez méltó módon megörökíteni. *Hintz György dr.*, a KAC tiszteletbeli alelnöke az alábbi felhívás közlésére kérte fel lapunkat:

„Felejthetetlen, drága, gyermekkori barátom, *Gabányi Imre dr. nevére a KAC vivószakosztálya részére alapítandó emlékszerlegre a gyűjtést ezennel ötszáz lejjel megkezdem. Felhívom barátait és a sportkedvelő társadalmat, hogy esetleges adományait e célra címekre beküldeni sziveskedjenek. — Dr. Hintz György, a KAC tb. alelnöke.”*

Kétségtelen, hogy *Hintz György dr.* kezdeményezése széleskörű visszhangra fog találni az elhunyt híveinek és sportbarátainak körében.

— *Nyomtalanság elűnt lakásáról* egy sft-gheorghei nyugalmazott vármegyei tisztviselő. *Sfantul-gheorghei* tudósítónk jelenti: *Bokos István* nyugalmazott vármegyei tisztviselő, még május 23-ikán elűnt lakásáról és azóta nyoma veszett. Az a gyanú merült fel, hogy a korosabb ember öngyilkossági szándékból távozott hazulról. A rendőrség és esendőrség megindította a nyomozást felkutatására.

— *Alvó férjére gyújtotta a házat* egy bosszuálló falusi asszony. *Satumarei* tudósítónk jelenti: *Ion Grigore* rabsai gazda állandóan féltékenykedett csinos fiatal feleségére és emiatt gyakran volt civalkodás közöttük. Legutóbb a féltékeny férj alaposan elverte az asszonyt, aki erre bosszút esküdött. Megvárta míg férje elalszik, kiosont a házból, petróleummal átitált rongyokat dugott a ház eresze alá és meggyújtotta alvó férje feje felett a tetőt. A fából épült ház percek alatt lángba borult. *Ion Grigore* mélyen aludt és ha a tűz láttára odasereglett szomszédok nem ráncigálták volna ki az ágyból, bennégett volna. Így csak a ház égett le. A tűz átterjedt a szomszéd épületre is, amelyet szintén nem lehetett megmenteni. A tűzkár, amelyet a bosszuálló menyecske okozott, 120.000 lej. *Ion Grigore* feleségét letartóztatták.

— *A „Társadalom” közgyűlése.* A Társadalom társaskör szombaton este hét órakor tartja ezévi rendes közgyűlését. A Társadalom felkéri tagjait, hogy ugy a közgyűlésen, mint az ezt követő társasvacsorán, minél nagyobb számban jelenjenek meg.

— *Tíz évi szolgálat után leplezték le egy bucaresti cukorkaüzlet férfinhás nősegédjét* Bucurestiből jelentik: Erődes eset történt Bucurestiben. Nagy Hedoti cukorkaüzlet-tulajdonos már tíz év óta szolgálatban tartott egy segédet, aki teljes bizalmát kiérdemelte. Legutóbb a cukorkakereskedő megállapította, hogy a pénztárból százötvenezer lej értékű utalvány hiányzik. Kiderült, hogy a lopást a segéd követte el. A kereskedő jelentést tett az esetről a rendőrségen. Nagy volt a kereskedő meglepetése, mikor a rendőrség közölte vele, hogy a segéd, aki már tíz éve dolgozott üzletében nem férfi, hanem nő s igazi neve *Cecilia Weintraub*, nem pedig *Alexandru Weintraub*, ahogy ő ismerte egy évtizeden át. A nő, aki tíz évig meg tudta őrizni titkát s elkerülte a leplezést, a vacaresti fogházba került.

LŐRINCZY & Co. parkettezők

legelőcsőbban vállalunk új parkett lerakást, javítást és gyalulást. — Cluj, Strada Baron L. Pop 2.

— *Vakmerő éjszakai rablótámadás Cernauti egyik külvárosában.* Cernautiból jelentik: Az elmúlt éjszaka vakmerő rablótámadás történt Cernauti egyik külvárosában. Több, késekkel felszerelt ismeretlen egyén megtámadta *Mihai Climeuc* huszonegy éves munkást s miután több szurást ejtettek rajta, elvették a nála levő értékeket s eltűntek. A fiatal embert súlyos állapotban szállították kórházba. A rendőrség megindította a nyomozást az éjszakai utonállók ellen.

— *Elmaradt a Szabadkai-szintársulat satumarei bucsuelőadása.* *Satumarei* tudósítónk jelenti: A Szabadkai-szintársulat, mint megírtuk, négy napra játszási engedélyt kapott *Satumaren*. Szerdán este került volna sor a bucsuelőadásra, amely azonban — a hatóságok intézkedése folytán — elmaradt. A három nap alatt tartott hat színelőadás is gyenge anyagi eredménnyel végződött.

PACELLI BIBOROS

a Vatikán államtitkára, a pápa követének megérkezése Budapestre. *Horthy Miklós* Magyar kormányzó szívélyes köszöntő a magas egyházi méltóságot, aki a világ katolikusainak nagygyűlésén képviseli a Szentatyát.

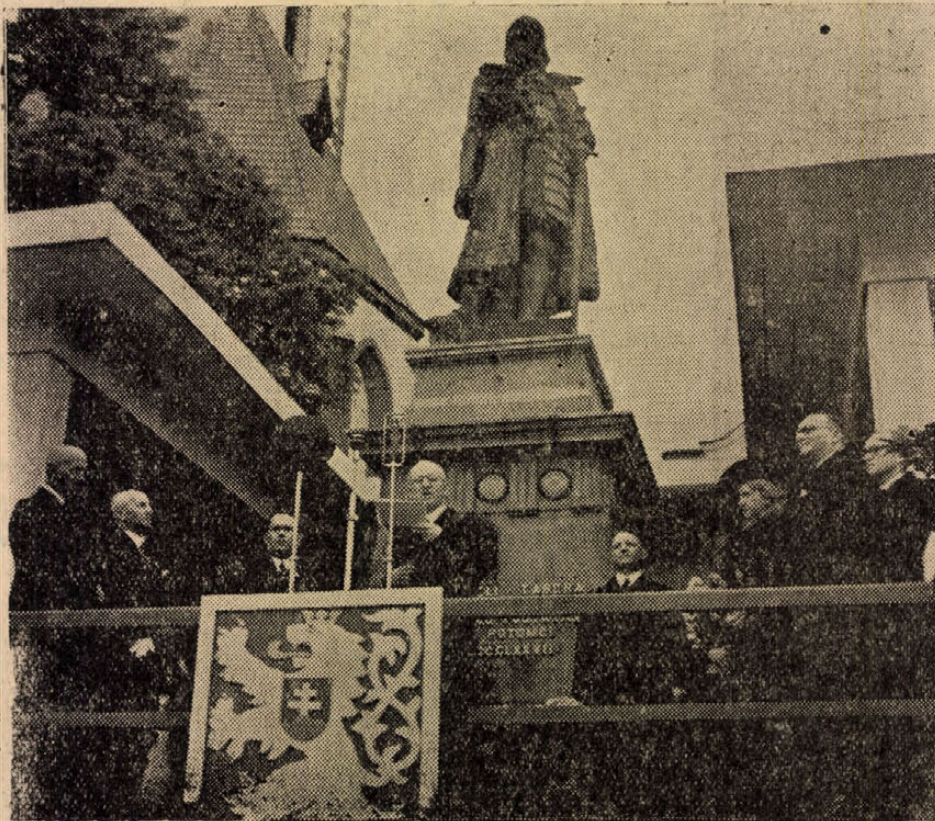
(Inkey felvétel.)

Középen:

SERÉDY JUSZTINIÁN magyar hercegprímás a katolikus világkongresszus alkalmából nagymisést pontifikált a budapesti Szent István bazilikában. A hercegprímás a templom előtt a belügyminiszter fogadja.

(Inkey felvétel.)

BENES

csehszlovák közársasági elnök a községi választások alkalmával rendezett választási gyűlésen beszédet mondott.

(Centropress-Inkey.)

UGYANAZ A SELYMES BŐR, UGYANAZ A HAMVAS ARCBŐR

UGYANAZ
A
SZAPPAN

ÉRZÉKENY ARCBŐR SZÁMÁRA 20.000 SPECIALISTA AJÁNLIJA AZ OLAJBOGYÓ OLAJÁT

A gyerekek számára, akiknek annyira kényes a bőre, rendkívül finom szappanra van szükség, speciális szappanra, amely nem irritálja a bőrt és megőrzi a pattanásoktól és vörösségtől. A Palmolive szappan a legalkalmasabb számukra, mert egyik alkotórésze az olajbogyó olaja.

Annál is inkább ajánlható ez a szappan olyan hölgyeknek, akik meg akarják ővni fiatalos üdőségüket. A Palmolive szappan rendszeres használata reggel és este valóban a legsodálatosabb szépitőkúra, amely a bőrt simává és bársonyossá teszi, az arcbőrnek pedig felülmúlhatatlan hamvasságot és tisztaságot kölcsönöz.

— Havonként kötelesek kályháikat kitisztítani a cluji lakosok. Cluj város polgármesteri hivatala az alábbi közleményt juttatta el lapunkhoz: „Felhívjuk a lakosság figyelmét a kémények takarításáról szóló szabályrendelet intézkedéseire. A szabályrendeletet a belügyminiszter is helybenhagyta s az április 15-ikén érvénybe lépett. A rendelkezések értelmében kötelező a konyhai főzőkályhák hónapenkénti tisztítása a hivatalos díjszabás 17., 18., 19., 20. és 21. pontjai szerinti díjak ellenében. Kérjük a közönséget, engedje meg a kéményseprőknek feladatuk teljesítését, annál is inkább, mert működésük megakadályozását a büntetőtörvénykönyv 259. szakasza alapján büntetik.”

— A cluji Katolikus Kör júniálisa. A cluji Katolikus Kör június elsején a máshnap általános munkaszünetre való tekintettel zártkörű júniális rendezést rendezt. Kecskeméti uca 4. szám alatti helyiségében. Akik meghívásra igényt tartanak, jelentsék azt a titkárságon. A közönségnek elsőrangú büfé és tánczene áll rendelkezésére.

— Gyomor- és bélbajoknál, a máj és az epeutak megbetegedéseknél, reggel felkeléskor egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz kortyonként elfogyasztva igazán remek hashajtó. Kérdezze meg orvosát.

— Felmentett a törvényszék két pénzhamisító lakost, akik „csak ügyességüket akarták kipróbálni”. Targusacuesci tudósítónk jelenti: A bíróság most tárgyalta Cernus György és Cernus Ernő targusacuesci lakatosok pénzhamisítási ügyét. A két lakatos egyetlenegy darab ötvenlejes hamisított s azt egy trafikosnál akarták „kipróbálni”. A trafikos leleplezte a hamisítást s értesítette a rendőrséget. Mire azonban a rendőrség kiszállt a két lakatos műhelyébe, már csak a megolvadt mintát találta meg. A törvényszék előtt mindketten azzal védekeztek, hogy csak ügyességüket akarták kipróbálni s nem is volt szándékukban több pénz hamisítani. A törvényszék elfogadta védekezésüket és mindkettőjüket felmentette.

Időjárás

A buenresti Időjárás-kutató Intézet jelentése szerint

Továbbra is borús idő az ország legnagyobb részében, nyugati, északnyugati szél. A hőmérséklet kissé emelkedik.

Asszonyom

hallotta-e,
hogy annyi karalábé van a piacon, mint a leghőbb nyárban. Ára egy lej és 2 lej 50 bani között váltakozik, melyik milyen nagy. Mint már többször írtam, legjobban az egylejes apró karalábé, annyi lapuja van, hogy mindjárt két tál ételünk lesz belőle;
hogy legjobban a töltött zöldkáposztát sóskával savanyítani. Nemcsak legízesebb, de legegészségesebb is. Ez az igénytelen zöldség most igazán olcsó, egy lejért jó nagy halommal adnak belőle. Azonkívül elengedhetetlen kelléke a jó zöldkáposztának a kapor és a csombord, egy lejért árulják csomóját a friss csombord-kapornak;
hogy ha ügyesen alkuszik, már két lejért vehet egy kötés rétket, amely vajhoz, túróhoz, sajthoz egyaránt kitűnő;
hogy a hirtelen esőre fordult időjárásból a városi embernek már „elege” van. Pedig ez az eső a falusi gazdának nagyon kellett. A jó időjárás pedig előtűnik sem lehet közömbös, bármennyire is távol állunk a gazdálkodástól. A kedvező időjárást mi is megérezzük. Csak így lehet a gyümölcs és a zöldség olcsó, sőt a dus legelőt megolcsítja a tej és a hus árát is. Ne zúgolódjunk hát az eső miatt, még akkor se, ha legszebb programunkat dönti romba;
hogy a fagyos szentek után, hála Istennek, a még veszedelmesebb „Orbán püspök” napja is fagy nélkül zajlott le. Áprilisban már annyi kárt csinált az akkori utóél, hó és fagy, hogy az említett szentek kiméletesebbek voltak és fagy helyett jótékony langyos esőt adtak. Így legalább hozzájuthatunk egy kis olcsó gyümölcshöz;
hogy az ismert színésznő megjelent városunk jónévi arcképfestőjénél és így szólt: „Készítsen rólam egy életnagyságú portrét, de nagyon szép legyen, mert nekem holló-hajam, galamb-szemem, hattyunyakam, darázs-derekam, gazella-termetem és őz-bokám van.” — Mire a festő: „Nagyon sajnálom, kedves művésznő, de nem vagyok — állatfestő.”

— Mérföldtől károkat okozott az áradás Dambovitamegyében. Targuvisztéből jelentik: Jégesőtől kísért hatalmas felhőszakadás nagy károkat okozott Dambovitamegyében. Az áradat több falut öntött el, hidakat sodort magával s több helyen elmosta a vasúti töltést. Tönkretette az áradás Targoviste város vízvezetékét is s állatok százait ragadta magával. A Jalomita völgyén végig szintén tetemes károkat okozott a vihar. Mocioieni vidékén a gyümölcsfák teljesen tönkrementek. Cernauteanu ezredes-prefektus minden intézkedést megtett az árvíz-sújtotta lakosság megsegítésére.

— Ingyenes méhészeti tanfolyam Clujon. Az EKE szokásos tavaszi méhészeti tanfolyamát folyó évben június 2-től 18-ig rendezik meg. A 10 napos tanfolyamon bármely részt vehet, korra való tekintet nélkül. A tanfolyamon előadásra kerül úgy elméletileg, mint gyakorlatilag az okoskerü méhészet. Annak befejezésével pedig a hallgatók látogatási bizonyítványt kapnak. Tekintve, hogy a méhészet, mint mellékfoglalkozás igen jövedelmező s azt hivatalnok, szakszolgálatokozás, vagy bárki más űzheti, máris nagy érdeklődés nyilvánult meg országsszerte. A résztvételi számadékot 5 nappal a tanfolyam kezdete előtt tanácsos bejelenteni, amikor beiratkozási díj címen 100 lej fizetendő. Jelentkezéseket elfogad az EKE titkári hivatala Cluj, Str. Andrei Muresan 10.

— Csaknem egymillió lejes bírsággal sújtottak áruzsora miatt egy cernauti behozatali céget. Cernautiból jelentik: Az ügyesség rendkívül súlyos pénzbüntetéssel sújtott egy cernauti vállalatot áruzsora miatt. Mint annakidején megírtuk, a nemzetgazdasági miniszter szigorú rendeletet adott ki az áruzsora letörésére. Ezzel kapcsolatban az illetékes hatóságok utasítást kaptak a fokozottabb ellenőrzésre. A hatóságok már régóta megfigyelés alatt tartják a „Marinor” behozatali céget, amely külföldi eredetű élelmiszereket, halakat és konzerveket hozott forgalomba. A cég legutóbb nyolcvan vagon heringet hozott be Németországból s a készletet olyan magas áron bocsátotta áruba, hogy a nagykereskedők számára megengedett husz százalékos haszon helyett negyvenszázalékos nyereséget ért el. Az ügyesség a céget egymillió lej, igazgatóját, dr. Karl Glesert pedig 974 ezer lej bírsággal sújtotta.

— Egy zsák paszulyt loptak. — egy-egy évi fogházbüntetést kaptak. A chisinaui törvényszék egy-egy évi fogházra ítélte Bivol Alexei és Alexandru földműveseket, akik egyik szomszéduktól egy zsák paszulyt loptak. A büntetés végrehajtását három évi próbaidőre felfüggesztették.

SPORT

Oriási felháborodás fogadta a szövetség „11-es ítéletét”

Az oradeai csapatok beszüntetnek minden tevékenységet, ha nem kapnak igazat — A szövetség elnöke táviratban elhalasztotta a kérdéses kilenc perc újrajátszását

(Bucuresti május 26.) Oradean olyan elemi felháborodás fogadta a döntést, amely elrendelte a Crisana — Sportul Studentesc mérkőzés utolsó kilenc percének újrajátszását, hogy a szövetség jónak látta táviratilag intézkedni a csütörtökre kitűzött „pótmérkőzés” elhalasztására.

A Crisana vezetősége, mint a szövetség elnökéhez intézett táviratában bejelentette, kész öfelségéhez a királyig is elmenni panaszával, ha nem kapja igazságot. Ugyanakkor engedélyt kértek arra, hogy Chicin bírót feljелеtsék az ügyességen. Az egész közönség egyhanguan tanúsítja, hogy szó sem volt terrorhangulatáról, amely miatt a bíró nem merne volna megítélni az állítólagos tizenegyeszt. A legsportszerűbb hangulat volt a mérkőzésen. A Crisana — és ehhez a NAC is csatlakozott — elhatározta, hogy a szövetségből is kénytelen kilépni.

A LEGUTÓBBI ESET FELTETTE A KORONÁT!

Ilyen eset, hogy a bírói ítéletet hozott volna a zöld asztalnál szövetségi szerv még nem fordult elő! Ellenkezik minden nemzetközi szabállyal, hogy pályán meg nem adott tizenegyeszt ítéljen meg a szövetség.

Hogy mennyire képtelenség a NB bizottság döntése, arra jellemző, hogy maga a szövetség elnöke lépett közbe.

Egyébként a bucurestli sportsajtó is felháborodott hangon tiltakozik az ellen, hogy tömegesen intézkedjenek a pontok sorsát a zöld asztal mellett, ami teljesen megsemmisíti a pályán elért eredmények által teremtett helyzetet. „Egyetlen év sem volt még, amikor annyi mérkőzést semmisítettek volna meg, mint az idén. Veszedelemes ut ez, amelyen a romániai labdarúgás teljes népszerűsége elveszhet!”

EZ A HELYZET A DAVIS CUP EURÓPAI ZÓNÁJÁBAN!

Németország —	Németország	4:1
Norvégia —	Norvégia	4:1
Magyarország —	Magyarország	w. o.
Uj-Zéland —	Uj-Zéland	w. o.
Monaco —	Monaco	5:0
Franciaország —	Franciaország	5:0
Hollandia —	Hollandia	3:2
Irország —	Irország	3:2
Olaszország —	Olaszország	3:2
Lengyelország —	Lengyelország	3:2
Dánia —	Dánia	5:0
Csehszlovákia —	Csehszlovákia	3:2
Jugoszlávia —	Jugoszlávia	3:2
Anglia —	Anglia	5:0
Románia —	Románia	3:2
Svédország —	Svédország	4:1
Svájc —	Svájc	4:1
Görögország —	Görögország	5:0
Belgium —	Belgium	5:0
Ausztria —	Ausztria	w. o.
India —	India	w. o.

Védő: USA.

Amerikai zóna:

Mexiko — Ausztrália
Japán — Kanada

Mit mond Fodor dr. a romániai labdarúgásról?

Fodor dr., a neves magyar sportvezér Bucurestiben járt, mint a Preston North End európai portyájának szervezője. Fodor nyilatkozatot is adott:

— Románia kitűnő válogatottja szerintem legyőzi Kuba, de esetleg Svédország válogatottját is a VB-on és ekkor már valószínűleg a magyar — német mérkőzés győztesével kerül össze. A közép-európai kupában is jó szereplés várható a román csapatoktól. Az első fordulóban egyik román játékos is szerepet kap. A román — magyar sportbarátság szép eredményeket mutat fel. A román csapatok ma már több mérkőzést játszhatnak Magyarországon, mint a jugoszláv és cseh egyesületek. Több ízben megkíséreltük, hogy létrehozzuk Budapesten a román — magyar mérkőzést, a román szövetség azonban állandóan talált valamilyen indokot a mérkőzés halogatására. Mi a legnagyobb örömmel fogadnánk bármit, amikor a román válogatottat Budapesten és a közönség is nagy érdeklődéssel várja ezt a mérkőzést.

Sferat vakbélgyulladásal megoperálták és így a Venus hátvédje nem utazik el a világbajnokságra.

Olaszország — Románia 15:1 Franciaország — Románia 9:7. A kardvívó csapatvilágbajnokságon különösen a franciák ellen szépen szerepelt Románia csapata.

ÖT MAGYAR SZÖVETSÉG PANASZT EMELT AZ OTT ELLEN. Öt magyar sportszövetség — az uszók, tenisz, vívó, torna és ökölvívó — terjedelmes beadványt intézett a magyar kultuszminiszterhez, melyben számos pontban megindokolva, panaszt emelnek az Országos Testnevelési Tanács és annak elnöke, Kelemen Kornél ellen. A panasz szerint az OTT ügymenetele túl lassú, a segélyek szétosztása önkényes és késedelmes. Az OTT elnöke önhatalmúlag intézkedik, ritkán hív össze üléseket és így ez a fontos testület nem felel meg a „tanács” jellegének. Az emlékirat sorsát nagy érdeklődés várja.

A KMSC kerékpárszakosztálya június 5-én az oradeai országúton klubközi versenyt rendez, melyen klubon kívüliek is részt vehetnek és külön díjazást kapnak. Tav: 20, 30 és 50 km. Felvilágosítás és benevezés szerdán este 8–9 között (Regina Maria ucca 11.).

A KAC uszós szakosztályának vezetősége felkéri a következő uszókot, hogy legkésőbb május 29-ig okvetlenül hozzanak el egy drb 6x9-es fényképet az új igazolási szabálynak megfelelően Pál Elemér elnök irodájába (P. Carolina No. 2, naponta 8–1. és 3–6-ig.) Weissmahr V., Báza Gy., dr. Ziegler E., Dózsa M., Guráth B., Nagy M., Berecky A., Pallos M., Csizmas R., Galea Gh., Davida K., Kovács K., Györffy J., Se-lényi Zs., Moll E., Dóczy F., Szilágyi J., Gebefügi F., Bisztritsány, dr. Nagy G. és Nagy L.

KÖZGAZDASÁG

Módosítják a román-német fizetési egyezményt

(Bucuresti, május 26.) Ausztria bekebelezése változott helyzetet teremtett az államok között, amelyek szoros külkereskedelmi kapcsolatban állottak Ausztriával. Az említett államok közé tartozik Románia is. A német kormány fokozatosan indítja meg a tárgyalásokat új egyezmények kötése, amelyeknél tekintettel lesznek az Anschluss következtében beállott változásokra is.

Rövidesen megindulnak a tárgyalások egy új román-német kereskedelmi egyezmény megkötésének érdekében.

A román bizottság pénteken utazik Berlinbe az új fizetési egyezmény megvitatása céljából.

A két állam között ma is fennálló egyezményt Bucurestiben írták alá 1935 május 24-iken. Ezt az egyezményt kiegészítették az 1935 szeptember 7-iken Berlinben, majd az 1936 szeptember 24-iken Münchenben aláírt jegyzőkönyvekkel. A két ország közötti turisztikai forgalom növelése érdekében 1935 május 24-iken külön meg egyezés jött létre.

A most meginduló tárgyalások során főleg a romániai petróleumkiviteli kereskedők panaszait veszik vizsgálat alá.

Fokozatosan szilárdul az üzleti élet Franciaországban. Párisból jelentik: Az új pénzügyi rendelkezések nyomán a gazdasági helyzetben bizonyos nyugalom állott be. A tőzsdén az árfolyamok lassan emelkedni kezdenek és az üzleti élet szilárdsága is fokozódik.

Hetivásárt tarthat a brasovmegyei Codlea község. A tárgusácuesci városi hivatal közli Traisnauna megye lakosságával, hogy az ipar- és kereskedelemügyi minisztérium hetivásár megtartását engedélyezte a brasovmegyei Codlea községnek. A hetivásárt május 20-tól kezdve szombatokként tartják meg.

Sfantulgeorghei terményárak. Zab 160–170, árpa 280–300 lej hektoliterenként. Burgonya 20–21, tengeti 80–85 lej vékánként. Buza 550–560 lej métermázsánként. A tavaszi országos vásár óta azonban a piacon egyáltalában nem lehet búzát találni.

A jelentések

CLUJI TERMÉNYTÖZSDE

Buza 620, árpa 410, zab 310, szén 150–170, lucerna és lóhere 200, buzaszalma 85, tőkmag 720 lej métermázsánként.

A „Gyopár” Turista Egyesület folyó hó 29-én gyalogturát rendez a Szt. János-kút, Dumbrava, bukiki menedékhelyhez. Indulás reggel 7 órakor az egyesület helyisége (Str. Episcop Nic. Ivan 27.) elöl. — Junius 5-én reggel 5 órai indulással autósturát rendez Rimiteara, a festői vidék és népiélet megtekintésére, a Székelykőre, majd a turdai-hasadékhoz ráncunk át honnan hazatérés. Erre a turára jelentkezi június 3-ig lehet az egyesület helyiségében, a Rigó posztóruházban (Piata Unirii), vagy a Blau könyvtárban (Str. Gh. Dima). Vendégeket mindkét turára szívesen lát a vezetőség.

— A KMSC kerékpárszakosztálya folyó hó 29-én, vasárnap kirándulást rendez a csiszár patakhoz az építő munkások dalkara által rendezett gulyánapra. Indulás vasárnap reggel fél 7 órakor az Építőmunkás Otthontól. Vendégeket szívesen lát az egyesület.

SZÍNHÁZ

Nagy sikere volt a Tereanu—Teban táncoktatószínházi bemutatójának

A korszerű táncművészet kedvelői, színvonalas műsor keretében, két kiváló fiatal táncművészt ünnepeltek szerdán este a színházban. Tereanu Mimi és Teban János tizenkét ötletes, látványos és nagy tudást igénylő táncot mutattak be komoly sikerrel. Teban János régi ismerőse a cluji közönségnek, számos operett és revü sikerét emelte már a multban ördögösen ügyes és ötletes táncával. Tereanu Mimi viszont most mutatkozott be először városunkban. A fiatal és bájos urileány gyermekkorától külföldön fejlesztette veleszületett táncművészetét a legkiválóbb mestereknél, ami meg is látszik hajlékonyságán, mozgásának

A NATHALAZT HÜLÉST FEJKEJÁST
feltétlen meggyógyítja ANTINEVRALGIA

JAWOL

Szék-
rekedésnél
AMIC
biztosan meg-
hajtja

ritmusán és kecsességén. A táncművészet széles skálájának valamennyi változatában egyformán érvényesül nem mindennapi táncművésze és rátermettsége. A nehéz szeptetáncokat, lüktető ditmusu tarantellákat és finom tangókat egyaránt kitűnően lejt és játszi könnyedséggel oldja meg a legnehezebb feladatokat is. A fiatal táncművész kétségtelenül szép pályafutás előtt áll. A színházat zsufolásig megtöltő közönség mindkét táncművészt lelkes és szívinemakaró tapssal ünnepelte.

diszletek alapján készítette: Rajnai Sándor. Premier bérlet 39. szám.)
Csütörtök d. u. 6: Az utolsó fórum. (Harmadszor.)
Csütörtök este 9: Hatodik emelet. (Rendes bérlet 39. szám, Irodalmi bérlet 16. szám.)
Péntek 9: Hatodik emelet. (Harmadszor.)
Szombat 9: Hatodik emelet. (Negyedszer.)
Vasárnap d. u. 3: Láz. (Olcsó helyárakkal.)
Vasárnap d. u. 6: Hatodik emelet. (Ötödször.)
Vasárnap este 9: Hatodik emelet. (Hatodszor.)
Hétfő d. u. 6: Hatodik emelet. (Hetedszer.)
Hétfő este 9: Az utolsó fórum. (Negyedszer.)

A CLUJI ROMÁN OPERA MŰSORA

Péntek, május 27: Lohengrin.
Szombat, május 28: (iskolai matiné) Hoffmann meséi.
Vasárnap, május 29: (matiné) Balet matiné.

Színészek és rendezők a Hatodik emeletről

„Évek óta nem játszottunk ilyen pompás vigjátékot...”

Jövő szerdán kezd játszani színházunk Alfred Ghery pár hónap alatt világhíressé vált vigjátékát, a Hatodik emeletet. Az újdonság tudva levőleg az idei párisi szezon legnagyobb sikere, Bucurestiben a Regina Maria színház, Budapesten pedig a Vigszínház köszönheti ezévi legnagyobb sikerét a Hatodik emeletnek.

Nem csoda, ha a cluji együttes valóságos lázban készül a Hatodik emelet bemutatójára. Munkatársunk a színház néhány vezető tagját és a rendezőt megkérdezte, mi a véleményük az újdonságban rájuk osztott feladatról. A szereplők közül

TÓTH ELEK

a következőket mondotta:

— Évek óta nem volt olyan szerepem, mint a Hatodik emelet Hochepot apója. Kedvesebb darabban pedig már nagyon régen nem játszottam. Hálás vagyok igazgatónak, hogy már a bemutató előadás évadjában megszerezte ezt a remek vigjátékot, amely így frissiben nálunk is színrekerülhet. Partnereim — tizennyolcan vagyunk — velem együtt lelkesedve készülnek feladatukra. Rajnai Sándor pedig olyan színpadot penderített nekünk, amely bizonyosan feltűnést fog kelteni. Jónak megpróbáltam megformálni egy csupaszi, jószágos francia kispolgár figuráját. Nem volt nehéz, ismertem én ilyen transzilvániai embert is. Az én öreg derék kettős könyvelőm azonban melleleg füzetes detektívregényt is ír. Saját bevallása szerint, eddig vagy nyolcvan darabot. Ennyiszer szeretném ezt a szerepet a mi színházunkban eljátszani.

A női főszerepet az újdonságban

FENYES ALICE

alakítja. Ő így nyilatkozik szerepéről és a Hatodik emeletről:

— Hosszu idő óta legkedvesebb feladatom a kis Edwige alakja. A párisi bérház hatodik emeletén öreg atyja mellett, hamvas ártatlanságban és egyszerűségben nevelkedik fel ez a törekény, ábrándos, beteges teremtés és áldozatává lesz az első könnyelmű fiúnak, aki csak egy éjszakára szóló zsákmányt lát benne. Ennek a finom, érzékeny leánynak kivirágzását, összeomlását, öngyilkossági kísérletét és egy nemes lelkű, egyszerű munkásember szerelmében újból feléledő életét ábrázolja az Alfred Ghery darabjában nekem jutott szerep.

SZABADOS ÁRPÁD,

a darab rendezője a következőket mondja a Hatodik emeletről:

— Manapság legtrikább darab az, amely egyformán képes kielégíteni a pusztán szórakozni vágyó nagyközönséget és a kényes irodalmi ízlést. Ilyen darab a Hatodik emelet. Rendezőnek és együttesnek igazán nehéz feladat, mert a tizen-nyolc egészen jellegzetesen megformált figura életrekelése és mozgatása különleges stílust és végtelenül precíz összjátékot követel. Reméljük, hogy nálunk is sikerülni fog ezt a remek darabot méltó előadásban vinni a közönség elé.

MAGYAR SZINTARSULAT MŰSORA:

Junius 1. Szerda este 9: Hatodik emelet. (Alfred Ghery világhírű vigjátéka, az idei párisi, bucarestii és budapesti évad felülmúlhatatlan sikere, a Vigszínház különleges engedélyével, párhuzamos előadásokban. Főszereplők: Beness Ilona, Erényi Böske, Fényes Alice, Harmath Jolán, Pál Magda, Rajnai Elli, Deésy Jenő, Kovács György, Lantos Béla, Mészáros Béla, Nagy István, Rajnai Sándor, Szabados Árpád, Tóth Elek stb. Rendező: Szabados Árpád. A színpadot az eredeti párisi

Mit hallgassunk ma?

17.00: Közv. az eucharisztikus kongresszus második üléséről, Budapest.
20.30: Mandolinhangverseny, Bucuresti.
21.00: Don Pasquale, Donizetti operája, Budapest.
21.20: Carmen, Bizet operája, Bucuresti.
24.30: Éjféli szentmise és közös áldozás a Hősök téren, Budapest.

RÁDIO-MŰSOR

Péntek, május 27.

Étrend. 10.10: Hírek. 10.30: Keleti szertartású főpapi szentmise. 11.45: Pünkösti szokások és babonák. 13.05: Zongora és hegedűszámok. 13.30: Hírek. 14.20: Pontos idő. 14.30: Lemezek. 15.35: Hírek. 17: Az eucharisztikus kongresszus második ülésének közvetítése. 17.45: Pontos idő. 18: Szalonzene. 18.35: Előadás. 19.30: Magyar népiesség-történet, cigányzene. 20.20: Helyes magyarság. 20.50: Don Pasquale, Donizetti operája. 23: Hírek. 23.25: Szalonötös. 24.30: Éjféli szentmise és a férfiak közös áldozása a Hősök téren.

Szombat, május 28.

BUCURESTI. 5.30: Reggeli műsor. 13.25: A rádió szalonzenekarának hangversenye. 14.15: Hírek. 17.30: Előadás 19.17: Katonazene. 19.50: Felolvasás. 20.05: Hangképek. 21.15: Tánczenekar. 22.30: Hírek. 22.45: Vendéglői zene. 23: Szórakoztató zene. 23.45: Hírek. BUDAPEST. 8: Lemezek. 8.20: Étrend. 11: Hírek. 11.20: Egészségügyi felolvasás. 13: Haragszó. 13.05: Postászenekar. 13.30: Hírek. 14.20: Pontos idő. 14.30: Lemezek. 15.35: Hírek. 17: A nemzetközi eucharisztikus kongresszus harmadik ülésének közvetítése. 17.45: Pontos idő. 18: Chopin-művek zongorán. 18.35: Gróf Széchenyi Károly előadása. 18.55: Helyes magyarság. 19: Cigányzene. 20.20: Anyám. Elbeszélés. 20.50: Az Operaház diszlocadása. „Krisztus”. Liszt Ferenc oratóriuma. 22.15: Hírek. 22.45: Hanglemezek. 23.05: Magyar-német válogatott Davis Cup mérkőzés közv. 23.40: Hangversenyzenekar.

Apróhirdetések

szavanként..... 2— lej
Legkisebb apróhirdetés ára..... 20 lej

Állást keres

TÖBB ÉVES irodai gyakorlattal rendelkező 35 éves férfi, aki mint végzett gazdasz, gazdasági ügyekben is jártas, alkalmazást keres. Cím a kiadói hivatalban.

7 101

HAZTARTÁSBAN is jártas, románul tudó intelligens leány, gyerek mellé alkalmazást keres. Cím a kiadóban.

Nagyobb mennyiség lekötésénél árendemény
Jellegű levelekre, megkeresésekre csak
válaszbélyeg beküldése esetén válaszolunk
és csak portózzott leveleket
továbbítunk

Adás-vétel

Transmissziók, Sellers-csapagyak, szíjkerékek, görszelepek különböző méretekben eladó. Atlas Cluj, Str. Gutenberg 2.

— 379

EGY PEDÁLOS cimbalom eladó. Str. Vasile Goldis No. 54. Értekezni délután 3—7-ig. G. 95

Eladó rézagy, konyhaszekrény, ebédlasztal és különböző butorok. Mottol 22. I. em. jobbra. G. 105.

Donát uton közel öt holdas gyümölcsös, szőlő, lakóházakkal és gazdasági épületekkel eladó, esetleg elcserélhető jöve-

Állást kereső részére:
szavanként..... 1— lej
Legkisebb hird. 10 lej

delmező városi házzal. Asztalos ügyvéd, Str. Maniu 43. 377

Alkalmazás

Gépjárművezető segédet (Mitfahrer) keres Chifor rendőrkapitány, Cluj. G. 103

Levelezés

„Őszi rózsá” jellegű levei van, kérjük átvenni.

MOZI-MŰSOROK

CAPITOL

ROYAL

Nők az éjszakában. Betta Davis-sal. A film előtt: Új világhíradó! Robinson Crusoe a rejtelmek szigetén, 2 részben, 20 felv. Előtte: Jurnal, színes és fekete Micky Maus.

EDISON-mozgó: I. A terror. Edward G. Robinson. II. Megsemmisítő kéz. Boris Karloff és Lugosi Béla.

SELECT

III—IV. Híradó. Micky Maus. Edesanyám, a kisasszony. Daniele Darrieux-vel.

MUNKAS-mozgó: I. Ramona az évad első színes filmje. Fősz.: Loretta Young és Don Amache. II. Neked adom a szívemet. (Madame Dubay.) Fősz.: Alpár Gitta. III. Jurnal és Micky-Maus.

OPERA-mozgó: Az első ölelés. Fősz.: Róbert Taylor és Janet Gaynor.

URANIA

FORRADALMI NÁSZ. Nils Asther, Hazel Terry.
THALIA-mozgó: A gyűlölet völgye. Silvy Sidneyal. Jurnal.

LEGUJABB HÍR- ÉS VÉRTÉK-RÁDIO-TELEFON

Az angol sajtót aggasztja a német kormány prágai tiltakozása és a német sajtó csehellenes hangja

(LONDON, május 26.) Az angol lapok tegnap még kivétel nélkül mind derűlátóan írtak a nemzetközi helyzetről, ez a derűlátás azonban csütörtökön már csökkenni kezdett. Az angol sajtó szerint a német kormány prágai tiltakozása s a német sajtó magatartása figyelmeztetés arra, hogy a helyzetet a legnagyobb éberséggel kell figyelni. A „Times” azt írja, hogy Anglia hajlandó mindent megtenni, ami erejétől telik, hogy a bekövetkező események ne erőszakos közbelépések, hanem tárgyalások eredményei legyenek.

A Stefani-ügynökség római jelentése szerint az olasz sajtó mindaddig csak a lapok külföldi tudósításai alapján foglalkozott a csehszlovákiai eseményekkel egyébként azonban tartózkodott minden megjegyzéstől. Csütörtökön a római lapok már vezércikket írtak a kérdéssel és kifejtették Olaszország várható magatartását a viszály és annak nemzetközi hatásai tekintetében. A „Tribuna” kifejezi azt az őszinte kívánságát, hogy a megoldás békés úton jöjjön létre. Ezt lehetségesnek tartja, tekintettel arra, hogy Németország a mérséklet szellemét tanúsította olyan tények mellett, melyek máskor elégségesek lettek volna a fegyveres viszály felidézésére.

Angol megfigyelő a szudéta-német területen

(London, május 26.) A Reuter ügynökség jelentése szerint az angol kormány a szudéta-német területre megfigyelőt fog kiküldeni.

(London, május 25.) Az angol alsóház csütörtöki ülésén az egyik képviselő azt kérdezte, javasolni fogja-e az angol kormány,

hogy a német-csehszlovák határra pártatlan nemzetközi bizottságot küldjenek a határsértések és más incidensek megvizsgálására. Buttler külügyi államtitkár kijelentette, hogy az angol kormány feltétlenül megteszi ezt a javaslatot, mikor azt hasznosnak fogja ítélni.

A japán kormány átalakítása annak a jele, hogy még erélyesebben folytatják a háborút

(TOKIO, május 26.) Japán politikai körök szerint a kormány átalakítása annak bizonyítéka, hogy Japán véglegesen elhaláloztatta magát a kínai hadjáratnak még a mostaninál is erélyesebb folytatására. A japán hadsereg a legélesebb támadást indítja Hankou ellen és meg akarja semmisíteni a kínai hadsereg erejét. A japán belpolitikában az átalakított kormány a nemzeti fegyelem megerősítésére fog törekedni.

Ki nyilatkozott: Henlein, vagy a „Daily Mail”?

Hivatalos szudéta-német közlés szerint Henlein csak beszélgetett az angol lap munkatársával és az újságíró egyéni érzelmeinek adott kifejezést — Henlein nevében

(PRAGA, május 26.) Cseh és német körökben egyaránt nagy izgalmat keltett egy Henlein-nyilatkozat, amelyet a „Daily Mail” mai Prágába érkező száma közöl feltűnő formában. A „Daily Mail” munkatársa előtt Henlein azt jelentette volna ki, hogy a szudéta-németek nem hajlandók félmegoldást elfogadni és ezt már Benes köztársasági elnöknek is tudomására adták. „Ha a cseh elnyomás tovább folytatódik — mondotta volna Henlein,

— kénytelenek leszünk a német birodalomhoz fordulni, hogy népünk az egységes német nemzettestbe visszavezetessék.”

Csütörtökön az esti órákban a szudéta-német párt közleményt adott ki s hangsúlyozza, hogy Henlein nem adott hivatalos nyilatkozatot a „Daily Mail”-nak, csak elbeszélgetett a lap munkatársával. A kérdéses cikk voltaképpen az angol újságíró egyéni érzésének kifejezője és nem lehet hivatalos nyilatkozatnak tekinteni.

Pétain marsall a francia egység összekovácsolásáról

(Páris, május 26.) A volt frontharcosok egyesülete most tartotta Párisban értekezletét. A záróvácsorán Pétain marsall beszédet mondott és ebben többek között azt hangoztatta, hogy Németország újjáépülése után a francia katonai hatalom érintetlen maradt ugyan, de viszonylagosan mégis csökkent. Komoly helyzet előtt állunk és jövőnk veszedelembe van. Ennek ellenére még semmi sem vesztett el. A legelső beteljesítendő feltétel az egységes nemzeti francia lélek összekovácsolása. Tudjuk és tudja az egész világ, hogyha egyetlen idegen katonai erőszakkal behatolna nemzeti területünkre, az összes franciák egysége egy pillanat alatt megvalósul. El kell vennünk azonban ettől az egy katonától is a

kedvet ahhoz, hogy cselekedni akarjon. Kellő időben létrehozott egység a szükséges feltétele ennek a célnak elérésére.

Bucuresti téli faellátás tanulmányozzák

(Bucuresti, május 26.) A nemzetgazdasági minisztérium tanulmányozza a főváros téli faellátásának ügyét. Kikérték a Nemzeti Bank véleményét is, mivel a Nemzeti Banktól várják a vállalkozás finanszírozását. Az erdészeti pénztár nem rendelkezik a szükséges hitelekkel, hogy szembeszállhasson a fával folytatott üzérkedéssel. A számítások szerint a főváros lakosságának az elkövetkező télre mintegy hetvenezer vagon fára van szüksége.

Autóbusz és villamos-vonat összeütközése Bucurestiben

(BUCURESTI, május 26.) Borzalmas közlekedési baleset történt csütörtökön reggel a fővárosban a griviței átjárónál. Egy utasokkal zsúfolt társasgépkocsi teljes sebességgel haladt az utvonalon, amikor kormányja eltörtött. A gépkocsi pár pillanat múlva teljes erővel összeütközött egy szembejövő villanyossal. A társasgépkocsi teljesen összetört. A romok alól tizenöt súlyos sebesültet emeltek ki. Ezek közül kettő haldoklik.

Váltakozó szerencsével folyik a spanyol polgárháború

(Barcelona, május 26.) A köztársasági csapatok erős ellenállása ellenére a nemzeti csapatok elfoglalták Umbriát és Cabezo Grandet. A nemzetiek több helyen megkísérelték a köztársasági csapatok nyugati állásainak elfoglalását is. A köztársasági csapatok szintén támadásokat intéztek Franco csapatai ellen és Mosquerele tartományban visszafoglalták a Goriz hegyesücsöt.

(Nápoly, május 26.) Ma reggel a nápolyi kikötőbe érkezett a spanyol vízekről az „Aquilaja” nevű kórházhajó. Az Aquilaján hatszáz megsebesült olasz katonát érkezett haza. Ötszázan közülük Tortosa elfoglalásánál sebesültek meg.

A vonat elé vetette magát egy bucuresti fiatalember

(Bucuresti, május 26.) Mihalache Niculescu huszonhároméves fiatalember csütörtökön a Bucuresti-Giurgiu vonat elé ugrott és a vonat halálra zuzta. Négy levelet hagyott hátra, az ügyésznek, édesanyjának barátainak és testvérének. Az ügyészt arra kéri, engedje meg, hogy holttestét hazaszállítsák, hogy még egy napig az anyja mellett lehessen, mivel egyedül az anyját szerette. Édesanyját arra kéri, hogy fogadjon zenekart a temetésére és fehér rózsákat tegyen a koporsóra.

Két és félmillió értékű régi aranyat találtak egy párisi ház lebontásánál

(Páris, május 26.) A párisi Mouffetard utcában egy régi épület lebontásánál a munkások a fal egy rejtett fülkéjében hatalmas összegű kincsre találtak.

A régi aranypénzekből álló kincs értéke két és félmillió frank s valószínűleg XV. Lajos egyik udvari tisztviselője rejtette el.

Jehudy Menuhim megnősült

(London, május 26.) Jehudy Menuhim, a világhírű hegedűművész, G. Enescu tanítványa és barátja, csütörtökön Londonban feleségül vett egy fiatal ausztráliai hölgyet. A fiatal pár Amerikába utazik nászútra.

LEGUJABB SPORTRÉK

Ferencváros, Újpest, Hungária, Kispest a sorrend a Középeurópai Kupában

(Budapest, május 26.) A magyar Nemzeti Bajnoki mérkőzések során csütörtökön a következő mérkőzéseket játszották le: Ferencváros—Elektromos 5:1 (2:1). Újpest—Szeged 3:1 (2:1). ETO—Hungária 1:0 (1:0). Phöbus—Törökvis 3:2 (0:2). Boeskey—Budafok 4:1 (3:1). Nemzeti—Budai 11 6:2 (3:2). Kispest—Szürketaxi 6:3 (2:2). A lejátszott mérkőzések után a bajnoki sorrend a következőképpen alakult: Ferencváros 47, Újpest 44, Hungária 40, Kispest 31 pont. A Középeurópa Kupában tehát ez a négy csapat fog játszani.

CFR (Cluj)—CFR (Sighisoara) 7:0 (5:0). Két csapat Ionescu tábornok kupájáért küzdött csütörtökön a cluji sporttelepen.

Anglia—Franciaország 4:2 (4:2). Párisban országok közötti válogatott mérkőzés.